

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Νόμος 2287/95

(ΦΕΚ 20 Α΄/01-02-95)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΑ

- Άρθρο 1 Ορισμός στρατιωτικού εγκλήματος
- Άρθρο 2 Τοπικά όρια ισχύος του κώδικα
- Άρθρο 3 Ισχύς διατάξεων του ποινικού κώδικα
- Άρθρο 4 Φόβος
- Άρθρο 5 Έννοια των όρων του κώδικα
- Άρθρο 6 Γενικές διατάξεις

ΠΟΙΝΕΣ

- Άρθρο 7 Είδη ποινών
- Άρθρο 8 Επιβολή θανατικής ποινής
- Άρθρο 9 Καθαίρεση
- Άρθρο 10 Έκπτωση
- Άρθρο 11 Μετατροπή
- Άρθρο 12 Αναστολή έκπτωσης
- Άρθρο 13 Αναστολή απαγόρευσης διαμονής
- Άρθρο 14 Εκτέλεση ποινών

I. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

- Άρθρο 15 Προδοσία
- Άρθρο 16 Παράδοση θέσης
- Άρθρο 17 Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση
- Άρθρο 18 Απιστία Έλληνα στρατιωτικού
- Άρθρο 19 Βλάβη συγκοινωνιών
- Άρθρο 20 Βλάβη ηλεκτρονικών και άλλων μέσων πληροφοριών
- Άρθρο 21 Βλάβη στρατιωτικών πραγμάτων

II. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΙΑΣ

- Άρθρο 22 Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών
- Άρθρο 23 Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους
- Άρθρο 24 Είσοδος εχθρού σε απαγορευμένους τόπους
- Άρθρο 25 Παράνομες απεικονίσεις και παρακολουθήσεις
- Άρθρο 26 Παράνομες επικοινωνίες
- Άρθρο 27 Πληροφορίες στον εχθρό από αιχμαλώτους
- Άρθρο 28 Βοήθεια σε κατάσκοπο
- Άρθρο 29 Προσφορά σε προδοσία και κατασκοπεία
- Άρθρο 30 Απόπειρα και προπαρασκευή προδοσίας και κατασκοπείας
- Άρθρο 31 Μη αναγγελία προδοσίας ή κατασκοπείας

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

- Άρθρο 32 Ανυποταξία
- Άρθρο 33 Λιποταξία στο εσωτερικό
- Άρθρο 34 Τροποποίηση προθεσμιών
- Άρθρο 35 Ομαδική λιποταξία
- Άρθρο 36 Λιποταξία στο εξωτερικό
- Άρθρο 37 Αυθόρμητη επάνοδος λιποτάκτη
- Άρθρο 38 Λιποταξία ενώπιον του εχθρού
- Άρθρο 39 Αυτομολία
- Άρθρο 40 Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση
- Άρθρο 41 Υπόθαλψη
- Άρθρο 42 Πρόκληση ανικανότητας
- Άρθρο 43 Προσποίηση ανικανότητας
- Άρθρο 44 Αποφυγή στρατιωτικής υπηρεσίας
- Άρθρο 45 Γενική διάταξη

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

- Άρθρο 46 Στάση
- Άρθρο 47 Ομαδική απείθεια
- Άρθρο 48 Ένωση για στάση
- Άρθρο 49 Μη αναγγελία στάσης
- Άρθρο 50 Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας
- Άρθρο 51 Αντίσταση
- Άρθρο 52 Παράλειψη καταστολής αντίστασης
- Άρθρο 53 Ανυπακοή
- Άρθρο 54 Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση
- Άρθρο 55 Παράβαση και εκβίαση στρατιωτικής εντολής
- Άρθρο 56 Παράβαση στρατιωτικής εντολής από αμέλεια
- Άρθρο 57 Βιαιοπραγία, εξύβριση και δυσφήμιση του Προέδρου της Δημοκρατίας
- Άρθρο 58 Προσβολή σημαίας ή στρατού
- Άρθρο 59 Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου
- Άρθρο 60 Εξύβριση ανωτέρου ή κατωτέρου
- Άρθρο 61 Λόγος μη επιβολής ποινής
- Άρθρο 62 Δυσφήμιση ανωτέρου ή κατωτέρου
- Άρθρο 63 Γενική διάταξη

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

- Άρθρο 64 Εξύβριση σκοπού ή φρουρού
- Άρθρο 65 Βιαιοπραγία εναντίον σκοπού
- Άρθρο 66 Άσκοποι πυροβολισμοί
- Άρθρο 67 Μέθη εν υπηρεσία
- Άρθρο 68 Αντιποίηση στολής ή εμβλημάτων
- Άρθρο 69 Παράνομη ανάληψη ή διατήρηση αρχηγίας
- Άρθρο 70 Αυθαίρετη εχθροπραξία
- Άρθρο 71 Παράταση εχθροπραξιών
- Άρθρο 72 Αθέμιτες διαταγές
- Άρθρο 73 Υπέρβαση πειθαρχικής εξουσίας

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

- Άρθρο 74 Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό
- Άρθρο 75 Ύπνος σκοπού
- Άρθρο 76 Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση
- Άρθρο 77 Μη προσέλευση σε συναγεμμό
- Άρθρο 78 Καθυστέρηση σε πορεία
- Άρθρο 79 Παράλειψη προπαρασκευής από αμέλεια
- Άρθρο 80 Καθυστέρηση συμμετοχής σε μάχη
- Άρθρο 81 Παράλειψη προμήθειας εφοδίων
- Άρθρο 82 Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού
- Άρθρο 83 Παραβάσεις ως προς τα φώτα
- Άρθρο 84 Παράλειψη στρατιωτικού καθήκοντος ενώπιον του εχθρού
- Άρθρο 85 Παράλειψη εποπτείας
- Άρθρο 86 Παραβάσεις περί την απονομή της δικαιοσύνης
- Άρθρο 87 Μη καταγγελία στρατιωτικών εγκλημάτων
- Άρθρο 88 Παρακώλυση άσκησης δικαιωμάτων
- Άρθρο 89 Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατουμένου
- Άρθρο 90 Απόδραση κρατουμένου
- Άρθρο 91 Βίαιη απόδραση κρατουμένων
- Άρθρο 92 Ελευθέρωση αιχμαλώτου
- Άρθρο 93 Απόκρυψη αιχμαλώτου
- Άρθρο 94 Μη τήρηση του πλοίου σε θέση μάχης
- Άρθρο 95 Πρόκληση πανικού ή αταξίας
- Άρθρο 96 Υποστολή σημαίας

- Άρθρο 97 Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους
Άρθρο 98 Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή
Άρθρο 99 Αποχωρισμός πλοίου από το πλοίο του αρχηγού
Άρθρο 100 Παράλειψη προσπάθειας προς συνένωση
Άρθρο 101 Εγκατάλειψη συνοδείας
Άρθρο 102 Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια
Άρθρο 103 Απώλεια ή βλάβη πλοίου ή αεροσκάφους
Άρθρο 105 Πυρκαγιά σε πλοίο από αμέλεια
Άρθρο 106 Πρόσκρουση ή πτώση αεροσκάφους από αμέλεια
Άρθρο 107 Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό
Άρθρο 108 Παραπλάνηση πλοίου από πλοηγό
Άρθρο 109 Πλοηγία σε εχθρικό πλοίο
Άρθρο 110 Απώλεια πλοίου νηοπομπής
Άρθρο 111 Αποχωρισμός από συνοδεία
Άρθρο 112 Γενική διάταξη
Άρθρο 113 Ανυπακοή πλοιάρχου ή κυβερνήτη
Άρθρο 114 Μη χρησιμοποίηση όλων των μέσων για διάσωση πλοίου
Άρθρο 115 Παράλειψη παροχής βοήθειας σε πλοίο
Άρθρο 116 Απαγορευμένο άναμμα φωτιάς
Άρθρο 117 Εισαγωγή επικίνδυνων υλών
Άρθρο 118 Ένωση κατά της εξουσίας του κυβερνήτη
Άρθρο 119 Κατάληψη νοσοκομειακού ή επίθεση εναντίον του
Άρθρο 120 Παράνομη επιβίβαση επιβατών και φόρτωση εμπορευμάτων
Άρθρο 121 Παραβάσεις κατά τη συντήρηση αεροσκαφών
Άρθρο 122 Παράλειψη παροχής βοήθειας
Άρθρο 123 Παράλειψη αναζήτησης αεροσκάφους
Άρθρο 124 Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή
Άρθρο 125 Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη
Άρθρο 126 Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη
Άρθρο 127 Παράβαση κανονισμών εναέριας κυκλοφορίας
Άρθρο 128 Απώρευση αντικειμένων από αεροσκάφος
Άρθρο 129 Μετάδοση ψευδούς σήματος
Άρθρο 130 Είσοδος χωρίς άδεια σε απαγορευμένο χώρο αεροδρομίου
Άρθρο 131 Τοποθέτηση εμποδίων σε τόπους κίνησης αεροσκαφών
Άρθρο 132 Μη τήρηση εγγράφων ή σημάτων
Άρθρο 133 Παραβάσεις σχετικές με απαγορευμένη περιοχή
Άρθρο 134 Διέλευση πάνω από ξένο έδαφος ή προσγείωση σε μη προσδιορισμένους τόπους
Άρθρο 135 Παράνομη χρήση αεροσκάφους
Άρθρο 136 Παράνομη παραχώρηση αεροσκάφους
Άρθρο 137 Παράνομη παραχώρηση χρήσης συσκευής ασυρμάτου
Άρθρο 138 Πρόκληση κατάληψης ή καταστροφής αεροσκάφους.
Άρθρο 139 Πρόκληση καταστροφής ή κατάληψης υλικού του στρατού από ουδέτερο κράτος

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ

- Άρθρο 140 Αποσφράγιση, υπεξαγωγή ή καταστροφή εγγράφων ή άλλων αντικειμένων
Άρθρο 141 Απώλεια απορρήτων
Άρθρο 142 Παράλειψη διασφάλισης απορρήτων
Άρθρο 143 Μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας
Άρθρο 144 Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών
Άρθρο 145 Ανακοίνωση στρατιωτικών πληροφοριών
Άρθρο 146 Υπεξαίρεση ή φθορά ναυτιλιακών εγγράφων

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

- Άρθρο 147 Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων
Άρθρο 148 Πλαστογραφία, ψευδής βεβαίωση, νόθευση κλπ
Άρθρο 149 Σύλληψη νεκρού και κλοπή κατά πληγμένου ή ναυαγού

Άρθρο 150 Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος
Άρθρο 151 Ενεχυρίαση
Άρθρο 152 Εκμετάλλευση εμπιστευμένων
Άρθρο 153 Αγορά, απόκρυψη ή αποδοχή ως ενεχύρου
Άρθρο 154 Νοθεία
Άρθρο 155 Κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ - ΑΜΑΧΟΙ

Άρθρο 156 Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία κατά αιχμαλώτου
Άρθρο 157 Ωμότητες εναντίον αιχμαλώτου
Άρθρο 158 Προσβολή της θρησκείας αιχμαλώτου
Άρθρο 159 Εξαναγκασμός αιχμαλώτου σε παροχή πληροφοριών
Άρθρο 160 Κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου
Άρθρο 161 Βιαιοπραγία εναντίον αμάχων
Άρθρο 162 Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία από αιχμάλωτο
Άρθρο 163 Ανυπακοή αιχμαλώτου
Άρθρο 164 Στάση αιχμαλώτων
Άρθρο 165 Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων
Άρθρο 166 Παράβαση διαταγών αρχηγού

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 167 Δικαστήρια
Άρθρο 168 Ίδρυση, λειτουργία
Άρθρο 169 Δικαστικά καταστήματα
Άρθρο 170 Διαρρύθμιση αιθουσών
Άρθρο 171 Τοποθέτηση στρατιωτικών δικαστών
Άρθρο 172 Σύνθεση στρατοδικείων
Άρθρο 173 Αναπλήρωση προέδρου
Άρθρο 174 Αναπλήρωση εισαγγελέα
Άρθρο 175 Καθήκοντα εισαγγελέων και ανακριτών
Άρθρο 176 Βαθμός και αναπλήρωση ανακριτή
Άρθρο 177 Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργιών
Άρθρο 178 Συγκρότηση στρατοδικείου - Βαθμός προέδρου και μελών
Άρθρο 179 Σύνθεση με συγκατηγορούμενους διαφόρου βαθμού και σε περίπτωση συνάφειας
Άρθρο 180 Σύνθεση με κατηγορούμενο απόστρατο στρατιωτικό
Άρθρο 181 Σύνθεση με κατηγορούμενο αιχμάλωτο
Άρθρο 182 Συμπάρεδρα μέλη
Άρθρο 183 Ορκωμοσία στρατοδικών
Άρθρο 184 Δικαστικός γραμματέας
Άρθρο 185 Αναπλήρωση του γραμματέα
Άρθρο 186 Γραμματέας συμβουλίου
Άρθρο 187 Σύνθεση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου
Άρθρο 188 Συγκρότηση
Άρθρο 189 Αναπλήρωση προέδρου
Άρθρο 190 Αναπλήρωση εισαγγελέα
Άρθρο 191 Αναπλήρωση των μελών
Άρθρο 192 Γραμματεία

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 193 Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων
Άρθρο 194 Αρμοδιότητα των στρατοδικείων
Άρθρο 195 Συμμετοχή στρατιωτικών και ιδιωτών
Άρθρο 196 Συμμετοχή στρατιωτικών διαφορετικών κλάδων
Άρθρο 197 Αρμοδιότητα επί συναφών, κατ'εξακολούθηση και διαρκών εγκλημάτων
Άρθρο 198 Αρμοδιότητα καθ'ύλη
Άρθρο 199 Τοπική αρμοδιότητα

ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 201 Προανάκριση

Άρθρο 202 Σύλληψη ή προσωρινή κράτηση στρατιωτικού

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 203 Ποια επιτρέπονται

Άρθρο 204 Κατά βουλευμάτων

Άρθρα 205 – 207 Έφεση κατ'αποφάσεων

Άρθρα 208 – 210 Αίτηση αναθεώρησης κατ'αποφάσεων

Άρθρα 211 – 212 Αίτηση αναίρεσης κατ'αποφάσεων

Άρθρο 213 Εφαρμογή κώδικα ποινικής δικονομίας

Άρθρο 214 Αντιστοιχία όρων

Άρθρο 215 Συνήγορος κατηγορουμένου

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Άρθρα 216 – 222

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Άρθρα 223 – 228

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρα 229 - Άρθρο 232

Με το άρθρο δεύτερο του ν.3289/2004 "Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ.13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιστάσεις» (ΦΕΚ Α'227/26-11-04), ορίζεται ότι: «Όπου στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα προβλέπεται για ορισμένη αξιόποινη πράξη η ποινή του θανάτου διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, νοείται ότι απειλείται μόνον η τελευταία»

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2287/95

Κύρωση του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή :

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας του οποίου το κείμενο ακολουθεί, όπως καταρτίσθηκε από την αναθεωρητική επιτροπή του άρθρου 6 παρ.10 του ν.1911/1990.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ - ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Α' ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Ορισμός στρατιωτικού εγκλήματος

Στρατιωτικό έγκλημα είναι κάθε πράξη που προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις αυτού του κώδικα.

Άρθρο 2

Τοπικά όρια ισχύος του κώδικα

Οι διατάξεις του κώδικα αυτού εφαρμόζονται και για πράξεις που τελέστηκαν εκτός των ορίων της επικράτειας.

Άρθρο 3

Ισχύς διατάξεων του ποινικού κώδικα

Οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ), όπως ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται και στα στρατιωτικά εγκλήματα, εφόσον δεν περιέχονται διαφορετικές ρυθμίσεις στον παρόντα κώδικα.

Άρθρο 4

Φόβος

Στα στρατιωτικά εγκλήματα ο φόβος δεν επηρεάζει τον καταλογισμό, αν το στρατιωτικό καθήκον απαιτεί από το δράστη να εκτεθεί σε προσωπικό κίνδυνο.

Άρθρο 5

Έννοια των όρων του κώδικα

1. Στον κώδικα αυτό οι ακόλουθοι όροι χρησιμοποιούνται με την εξής σημασία :

α) Στρατός είναι ο ελληνικός στρατός της ξηράς, της θάλασσας και του αέρα και στρατιωτικές υπηρεσίες είναι οι υπηρεσίες που ανήκουν σ'αυτόν.

β) Στρατιωτικοί είναι όσοι ανήκουν στο στρατό και στο λιμενικό σώμα.

γ) Οπλίτες είναι οι υπαξιωματικοί, οι λιμενοφύλακες, οι στρατιώτες, οι ναύτες, οι σμηνίτες και οι μαθητές των στρατιωτικών σχολών.

δ) Αρχηγός είναι κάθε στρατιωτικός, που αναλαμβάνει νόμιμα τη διοίκηση οποιουδήποτε τμήματος του στρατού ή του λιμενικού σώματος.

ε) Οι όροι διοικητής, κυβερνήτης, αρχηγός σχηματισμού και χειριστής, νοούνται σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για την κατάσταση αξιωματικών και τους κανονισμούς του στρατού ή του λιμενικού σώματος.

στ) Σώμα είναι κάθε σώμα, τμήμα, απόσπασμα, πλοίο ή υπηρεσία που ανήκει στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα.

ζ) Πλοίο είναι κάθε πλωτό μέσο του στρατού και του λιμενικού σώματος, στο οποίο επιβαίνει πλήρωμα που υπόκειται στους κανόνες της ναυτικής στρατιωτικής πειθαρχίας και έχει κυβερνήτη βαθμοφόρο, ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

η) Ναυτική εγκατάσταση είναι κάθε ναυτική ή λιμενική υπηρεσία στην ξηρά, που διοικείται από βαθμοφόρο, ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

θ) Αεροσκάφος είναι κάθε ιπτάμενο μέσο του στρατού και του λιμενικού σώματος που έχει κυβερνήτη ή διευθύνεται από πρόσωπο το οποίο υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

ι) Αεροπορική εγκατάσταση είναι κάθε αεροπορική υπηρεσία στην ξηρά, που διοικείται από βαθμοφόρο ο οποίος υπόκειται στις διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή Εμπορικής Ναυτιλίας.

ια) Αεροπορικό υλικό είναι κάθε αεροσκάφος με τα εργαλεία και τα εξαρτήματά του, κάθε υλικό προορισμένο να εξυπηρετεί τα αεροσκάφη και τις αεροπορικές εγκαταστάσεις του στρατού και του λιμενικού σώματος, καθώς και τα πλωτά μέσα της πολεμικής αεροπορίας με τα εξαρτήματά τους.

ιβ) Δικαστικοί λειτουργοί είναι οι λειτουργοί του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά. Στρατιωτικοί δικαστές είναι οι δικαστικοί λειτουργοί που έχουν το βαθμό στρατιωτικού δικαστή ή παρέδρου.

ιγ) Στρατοδικείο είναι και το ναυτοδικείο και το αεροδικείο, εκτός αν προκύπτει κάτι διαφορετικό.

ιδ) Στρατιωτικά δικαστήρια, είναι τα αναφερόμενα στην προηγούμενη περίπτωση και το Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

ιε) Υπουργός χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, είναι ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

2. Όπου ο κώδικας αυτός ή άλλος ποινικός νόμος διακρίνει τους αξιωματικούς από τους οπλίτες ή προβλέπει ιδιαίτερα για τους αξιωματικούς, οι διατάξεις που αναφέρονται στους αξιωματικούς εφαρμόζονται και στους ανθυπασπιστές, καθώς και σε όσους εξομοιώνονται με αυτούς.

3. Κληρωτός, εθελοντής ή έφεδρος, που γίνεται δεκτός στη στρατιωτική υπηρεσία, είναι στρατιωτικός από την κατάταξή του και πριν ακόμη ορκισθεί. Οι λοιποί είναι στρατιωτικοί από την ορκωμοσία τους. Επίσης στρατιωτικός είναι και όποιος καλείται νόμιμα να καταταγεί από τη λήξη της προθεσμίας προς κατάταξη. Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας εφαρμόζεται όμως σ' αυτόν μόνο όσον αφορά το έγκλημα της ανυποταξίας.

4. Ως εχθρός θεωρούνται και οι ένοπλοι στασιαστές.

Άρθρο 6

Γενικές διατάξεις

1. Ενώπιον του εχθρού βρίσκεται ο στρατιωτικός που έχει εμπλακεί ή μπορεί να εμπλακεί άμεσα με τον εχθρό ή δέχεται ή μπορεί να δεχθεί άμεσα τις επιθέσεις του.

2. Ως πολεμική περίοδος θεωρείται και η ένοπλη στάση, η κατάσταση πολιορκίας και η γενική επιστράτευση.

3. Σε περίπτωση μερικής επιστράτευσης ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος που εφαρμόζονται σε ειρηνική περίοδο, αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά. Το ίδιο ισχύει και μετά την πάροδο έξι μηνών από την κήρυξη γενικής επιστράτευσης (παρατεταμένη γενική επιστράτευση).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΟΙΝΕΣ

Άρθρο 7

Είδη ποινών

1. Τα στρατιωτικά εγκλήματα τιμωρούνται με τις παρακάτω ποινές :

A. Κύριες:

α) Κάθειρξη, ισόβια ή πρόσκαιρη.

β) Φυλάκιση.

B. Παρεπόμενες, εκτός από τις προβλεπόμενες από τον Ποινικό Κώδικα:

α) Καθαίρεση.

β) Έκπτωση.

2. Στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει κατά μετατροπή χρηματική ποινή ή κοινωφελή εργασία.

Άρθρο 8

Επιβολή θανατικής ποινής

Σε όσες περιπτώσεις ο νόμος προβλέπει τη θανατική ποινή διαζευκτικά με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, το δικαστήριο, για την επιβολή της πρώτης, λαμβάνει υπόψη και τον ενδεχόμενο κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας ή την μαχητική ικανότητα του στρατού.

Το άρθρο 8 καταργήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν.3289/2004 "Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ.13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις» (ΦΕΚ Α'227/26-11-04)

Άρθρο 9 Καθαίρεση

1. Η καθαίρεση επιφέρει στέρηση του βαθμού του στρατιωτικού και του δικαιώματός του να φέρει οποιοδήποτε παράσημο, ως και ανικανότητά του να υπηρετεί στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα με οποιαδήποτε ιδιότητα.

2. Η καθαίρεση επέρχεται όταν η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη.

3. Η ποινή της κάθειρξης επιφέρει αυτοδικαίως και καθαίρεση του στρατιωτικού

Άρθρο 10 Έκπτωση

1. Η έκπτωση επιφέρει στέρηση του βαθμού του στρατιωτικού και του δικαιώματός του να φέρει οποιοδήποτε παράσημο. Επέρχεται όταν η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη.

2. Έκπτωση επέρχεται αυτοδικαίως, σε περίπτωση καταδίκης αξιωματικού ή υπαξιωματικού σε ποινή στερητική της ελευθερίας για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, νόθευση κ.λ.π., (άρθρο 242 ΠΚ), δωροδοκία, απιστία στην υπηρεσία, καταπίεση, συκοφαντική δυσφήμιση και για τα εγκλήματα των άρθρων 336, 338, 339, 341, 342, 343 και 345 έως και 351 ΠΚ.

3. Όταν συντρέχει νόμιμος λόγος μείωσης της ποινής, το δικαστήριο μπορεί να μην επιβάλλει έκπτωση έστω και αν απειλείται υποχρεωτικά από το νόμο.

Άρθρο 11 Μετατροπή

Ποινή στερητική της ελευθερίας που επιβάλλεται για στρατιωτικό έγκλημα μετατρέπεται κατά τους όρους του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα. Η παροχή κοινωφελούς εργασίας γίνεται μετά την απόλυση του καταδικασμένου από τις τάξεις του στρατού.

Άρθρο 12 Αναστολή έκπτωσης

Η αναστολή της εκτέλεσης της ποινής συνεπάγεται και την αναστολή της έκπτωσης, εκτός εάν το δικαστήριο διατάξει τη μη αναστολή της.

Άρθρο 13 Αναστολή απαγόρευσης διαμονής

Κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας στο στρατό ή στο λιμενικό σώμα αναστέλλεται η εκτέλεση απαγόρευσης διαμονής σε ορισμένους τόπους. Ο χρόνος της αναστολής δεν υπολογίζεται στο χρόνο της απαγόρευσης.

Άρθρο 14 Εκτέλεση ποινών

(1. Η ποινή του θανάτου που επιβάλλεται από στρατιωτικό δικαστήριο εκτελείται με τον τρόπο και τη διαδικασία που ορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού.)

Η παρ.1 καταργήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν.3289/2004 "Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθ.13 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών Ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις» (ΦΕΚ Α'227/26-11-04)

1. Η ποινή της κάθειρξης εκτελείται στις κοινές φυλακές.

2. Η ποινή της φυλάκισης εκτελείται στις στρατιωτικές φυλακές. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης μπορούν να ορισθούν προϋποθέσεις για την εκτέλεσή της και στις κοινές φυλακές. Αν είναι μικρότερη από ένα μήνα μπορεί να εκτελείται και στο πειθαρχείο της Μονάδας.

3. Οι ποινές κατά στρατιωτικών, από οποιοδήποτε δικαστήριο και αν έχουν επιβληθεί, εκτελούνται με επιμέλεια της στρατιωτικής αρχής.

4. Εφόσον ο καταδικασμένος κρατείται σε στρατιωτικές φυλακές, για τη χορήγηση και ανάκληση της απόλυσης με όρο, αποφαινεται το στρατοδικείο του τόπου έκτισης της ποινής.

Β' ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΟΣΒΟΛΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ I. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

Άρθρο 15 Προδοσία

Τιμωρείται με την ποινή του θανάτου ή της ισόβιας κάθειρξης ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο :

α) Φέρει όπλα κατά του Ελληνικού κράτους ή των συμμάχων του.

β) Αναλαμβάνει με τη θέλησή του οποιαδήποτε στρατιωτική υπηρεσία στον εχθρό.

γ) Παραδίδει στον εχθρό, ή σε άλλον προς το συμφέρον του εχθρού, πράγματα χρήσιμα για την πολεμική ικανότητα της χώρας ή την πολεμική ικανότητα του εχθρού.

δ) Συνεννοείται με τον εχθρό με σκοπό να βοηθήσει τις επιχειρήσεις του.

ε) Προκαλεί ή διεγείρει το στρατό σε φυγή μπροστά στον εχθρό ή παρακωλύει την ανασύνταξη του στρατού ή προσπαθεί κατά οποιοδήποτε τρόπο να προξενήσει φόβο σ' αυτόν.

στ) Επιχειρεί οποιαδήποτε πράξη που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα ή την προσωπική ελευθερία του αρχηγού του κράτους ή των πολιτικών προϊσταμένων του στρατού ή του αρχιστρατήγου.

Άρθρο 16

Παράδοση θέσης

1. Στρατιωτικός διοικητής που συνθηκολογεί με τον εχθρό και παραδίδει σ' αυτόν την οχυρωμένη θέση που του εμπιστεύθηκε η ηγεσία του, χωρίς να εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέσα άμυνας, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Πριν από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του υπαιτίου, γνωμοδοτεί ειδική ανακριτική επιτροπή, που συγκροτείται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 17

Συνθηκολόγηση σε μη οχυρωμένη θέση

1. Ο διοικητής ενόπλου σώματος που συνθηκολογεί σε μη οχυρωμένη θέση και καταθέτει τα όπλα του σώματός του, χωρίς να εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέσα άμυνας τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη.

2. Η παράγραφος 2 του προηγούμενου άρθρου έχει και εδώ εφαρμογή.

Άρθρο 18

Απιστία Έλληνα στρατιωτικού

Στρατιωτικός ο οποίος σε εθνικό έδαφος, που βρίσκεται σε πολεμική περίοδο υπό εχθρική επιδρομή ή κατάληψη, υποστηρίζει τις πολιτικές βλέψεις του εχθρού για το έδαφος αυτό ή εν γνώσει του ενεργεί κατά τρόπο που μπορεί να μειώσει την πίστη των πολιτών προς το ελληνικό κράτος, τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 19

Βλάβη συγκοινωνιών

1. Τιμωρείται με πρόσκαιρη κάθειρξη ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος, καταστρέφοντας, αλλοιώνοντας, βλάπτοντας, καθιστώντας με οποιοδήποτε τρόπο ανέφικτη ή δυσχεραίνοντας την κατά προορισμό χρήση :

α) Οδών, σιδηροδρομικών συγκοινωνιών, τηλεγραφικών ή τηλεφωνικών εγκαταστάσεων,

β) Υλικών που χρησιμεύουν στην κατασκευή ή επισκευή μέσων συγκοινωνίας ή τηλεπικοινωνίας,

γ) Μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την άμυνα της χώρας.

2. Αν ο δράστης των παραπάνω πράξεων προκάλεσε βλάβη στη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος, επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

3. Αν οι παραπάνω πράξεις τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση.

Άρθρο 20

Βλάβη ηλεκτρονικών και άλλων μέσων πληροφοριών

1. Τιμωρείται με πρόσκαιρη κάθειρξη όποιος σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος :

α) Καταστρέφοντας, βλάπτοντας, καθιστώντας ανέφικτη τη χρήση ή διαταράσσοντας τη λειτουργία μηχανικών, ηλεκτρονικών ή άλλων εγκαταστάσεων που είναι προορισμένες να συλλέγουν, αποθηκεύουν, επεξεργάζονται ή να μεταδίδουν πληροφορίες χρήσιμες για την πολεμική ικανότητα της χώρας

β) Αχρηστεύοντας, δυσχεραίνοντας τη χρήση ή αλλοιώνοντας πληροφορίες, στοιχεία ή προγράμματα που περιέχονται στις εγκαταστάσεις του προηγούμενου εδαφίου.

2. Αν ο δράστης των παραπάνω πράξεων προκάλεσε βλάβη στη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

3. Αν οι παραπάνω πράξεις τελέστηκαν από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση.

Άρθρο 21

Βλάβη στρατιωτικών πραγμάτων

Τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ο στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο θέτει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα του στρατεύματος καταστρέφοντας, αλλοιώνοντας ή με οποιοδήποτε τρόπο καθιστώντας

ανέφικτη ή δυσχεραίνοντας τη χρήση πολεμικών μέσων, προμηθειών και κάθε είδους εγκαταστάσεων, άλλων από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 19 και 20, που ανήκουν στο στρατό ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από αυτόν ή να προστατεύσουν τον άμαχο πληθυσμό.

II. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΙΑΣ

Άρθρο 22

Αθέμιτη συλλογή πληροφοριών

Στρατιωτικός που με πρόθεση και χωρίς δικαίωμα επιτυγχάνει να περιέλθουν σε γνώση του πληροφορίες από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 143, ή να περιέλθουν στην κατοχή του έγγραφα ή άλλα πράγματα που περιέχουν τέτοιες πληροφορίες, τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι τριών ετών. Αν όμως ενήργησε για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και σε πολεμική περίοδο με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 23

Είσοδος σε απαγορευμένους τόπους

Στρατιωτικός που εισχωρεί χωρίς δικαίωμα σε κινητό ή ακίνητο ή χώρο που χρησιμοποιείται από το στρατό ή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί απ' αυτόν και όπου απαγορεύεται η είσοδος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν ενήργησε για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος, τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 24

Είσοδος εχθρού σε απαγορευμένους τόπους

Τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη όποιος, ενώ ανήκει στη στρατιωτική υπηρεσία του εχθρού :

- α) Εισχωρεί χωρίς δικαίωμα σε τόπο από τους αναφερόμενους στο άρθρο 23.
- β) Συλλαμβάνεται μέσα στα όρια της ελληνικής επικράτειας ή σε έδαφος που κατέχει ο στρατός, χωρίς να φέρει την εθνική στρατιωτική του στολή.

Άρθρο 25

Παράνομες απεικονίσεις και παρακολουθήσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ο στρατιωτικός που χωρίς άδεια της αρμόδιας αρχής :

α) Φωτογραφίζει ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο καταρτίζει εικόνες ή σχέδια οδικών συγκοινωνιών ή τόπων ή αντικειμένων από τα αναφερόμενα στο άρθρο 23 ή της περιοχής γύρω απ' αυτά σε ακτίνα καθορισμένη από την αρμόδια στρατιωτική αρχή.

β) Παρακολουθεί στρατιωτικές επιχειρήσεις ή ασκήσεις ή βρίσκεται αδικαιολόγητα τόσο κοντά σε στρατιωτική θέση ή στρατόπεδο ή οχυρωμένη γραμμή, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθησή τους, ή φέρει πλησίον των τόπων αυτών συσκευή πρόσφορη για απεικόνιση ή παρακολούθηση.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 26

Παράνομες επικοινωνίες

Στρατιωτικός ο οποίος, χωρίς σκοπό να βοηθήσει τον εχθρό, αλλά και χωρίς να τους επιτρέπουν οι κανονισμοί ή να έχει εξουσιοδότηση των ανωτέρων του, επικοινωνεί κατά οποιοδήποτε τρόπο με τον εχθρό ή πρόσωπο που διαμένει σε εχθρικό κράτος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 27

Πληροφορίες στον εχθρό από αιχμαλώτους

Έλληνας στρατιωτικός αιχμάλωτος, που παρέχει στον εχθρό πληροφορίες, η γνώση των οποίων μπορεί να βλάψει τα συμφέροντα του ελληνικού κράτους και ιδίως πληροφορίες που αναφέρονται στη δύναμη, τον οπλισμό, τις θέσεις ή την κατάσταση ή την πολεμική ικανότητα του στρατού ή την άμυνα της χώρας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 28

Βοήθεια σε κατάσκοπο

1. Στρατιωτικός που παρέχει οποιαδήποτε βοήθεια σε κατάσκοπο του εχθρού ή σε εχθρό που έρχεται για κατόπτευση, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Ο υπαίτιος μπορεί να απαλλαγεί από την ποινή, αν μετά από υπόδειξή του, συνελήφθη η εξουδετερώθηκε εγκαίρως ο κατάσκοπος ή ο εχθρός που ήλθε για κατόπτευση.

Άρθρο 29

Προσφορά σε προδοσία και κατασκοπεία

Στρατιωτικός που προσφέρεται να τελέσει έγκλημα από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15, 18 και 22 εδ.β', τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθρο 30

Απόπειρα και προπαρρασκευή προδοσίας και κατασκοπείας

1. Η απόπειρα των εγκλημάτων που προβλέπονται από τα άρθρα 15 και 22 εδ.β', τιμωρείται με την ποινή της ολοκληρωμένης πράξης.

2. Οι προπαρρασκευαστικές πράξεις των εγκλημάτων αυτών τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του ΠΚ για την απόπειρα.

Άρθρο 31

Μη αναγγελία προδοσίας ή κατασκοπείας

Στρατιωτικός που ενώ έλαβε γνώση ότι τελείται η προπαρρασκευάζεται έγκλημα από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15 έως και 29, δεν αναγγελλίει τούτο αμέσως στις αρχές, τιμωρείται με φυλάκιση.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Άρθρο 32

Ανυποταξία

Όποιος κηρύσσεται ανυπότακτος, σύμφωνα με το νόμο για τη στρατολογία, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη. Σε περίπτωση όμως που η πράξη του, ενόψει της διάρκειάς της και των υπηρεσιών που αυτός θα μπορούσε να προσφέρει, δεν θα μπορούσε να προκαλέσει άξια λόγου βλάβη στην πολεμική προσπάθεια της χώρας, λαμβανομένων υπόψη και των γενικών συνθηκών της επιστράτευσης, επιβάλλεται κάθειρξη ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

γ) Σε περίοδο μερικής ή παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του εδ.β' του στοιχ.β', με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 33

Λιποταξία στο εσωτερικό

1. Λιποτάκτης στο εσωτερικό είναι ο στρατιωτικός που :

α) Απουσιάζει χωρίς άδεια από το σώμα στο οποίο ανήκει ή τη φυλακή όπου κρατείται ή το νοσοκομείο όπου νοσηλεύεται, μετά παρέλευση έξι ημερών από τη βεβαιωμένη απουσία του και αν δεν έχει συμπληρώσει υπηρεσία τριών μηνών, μετά παρέλευση δεκαπέντε ημερών.

β) Έλαβε άδεια απουσίας ή μετακινείται μεμονωμένα από ένα σώμα σε άλλο και δεν εμφανίζεται στο σώμα του σε δεκαπέντε ημέρες από την προσδιορισμένη ημέρα εμφάνισης ή μετάθεσής του στον προορισμό του. Κατά την έννοια του άρθρου αυτού ως άδεια νοείται εκείνη, κατά την οποία ο στρατιωτικός χαρακτηρίζεται στους ελέγχους ως απών, σύμφωνα με τους στρατιωτικούς κανονισμούς.

γ) Ανήκει σε σώμα που βρίσκεται σε μετακίνηση και απουσιάζει αδικαιολόγητα από μία πρόσκληση.

δ) Ενώ έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά σε διάστημα έξι μηνών τρεις φορές για αυθαίρετη απουσία, η οποία διήρκησε περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες, εγκαταλείπει και πάλι το σώμα του και απουσιάζει περισσότερο από δύο ημέρες.

ε) Σε πολεμική περίοδο και ενώ έχει αποχωρισθεί από το σώμα του, δεν σπεύδει να ενωθεί με το πλησιέστερο σώμα ή να παρουσιασθεί, μετά τη λήξη της αιχμαλωσίας του, στην πλησιέστερη στρατιωτική αρχή.

2. Οπλίτης υπαίτιος λιποταξίας στο εσωτερικό τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όταν :

αα) Ο λιποτάκτης συναποκόμισε όπλο ή οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο του στρατού, χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή του άρθρου 147.

ββ) Λιποτάκτησε ενώ εκτελούσε υπηρεσία, χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή των άρθρων 74 και 76 του παρόντος.

γγ) Είναι υπότροπος.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη. Το δικαστήριο, εκτιμώντας τα αίτια, την αφορμή και τη διάρκεια της πράξης, καθώς και το σκοπό που επιδίωξε, μπορεί να επιβάλει κάθειρξη.

3. Αξιωματικός υπαίτιος λιποταξίας στο εσωτερικό τιμωρείται :
- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.
  - β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.
  - γ) Σε περίοδο μερικής ή παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, με κάθειρξη. Το δικαστήριο, εκτιμώντας τα αίτια, την αφορμή και τη διάρκεια της πράξης, καθώς και το σκοπό που επιδίωξε, μπορεί να επιβάλει φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 34

Τροποποίηση προθεσμιών

1. Σε πολεμική περίοδο οι προθεσμίες του άρθρου 33 παρ.1 στοιχ.α' και β' είναι σε κάθε περίπτωση διήμερες.
2. Ο Υπουργός μπορεί με αποφάσεις του, αν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις να:
  - α) Ορίζει τις προθεσμίες της παρ.1 στοιχ.α' και β' του άρθρου 33, σε περίπτωση παρατεταμένης γενικής επιστράτευσης, από δύο έως έξι ημέρες.
  - β) Ελαττώνει τις ίδιες προθεσμίες, σε περίοδο ειρηνική ή μερικής επιστράτευσης, έως τις δύο ημέρες. Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να περιορίσουν την εφαρμογή του μέτρου σε ορισμένες μόνο περιφέρειες ή μονάδες. Το περιεχόμενό τους γνωστοποιείται σε κάθε περίπτωση με την ημερήσια διαταγή των στρατιωτικών μονάδων μια φορά το μήνα, όταν δε η εφαρμογή του μέτρου περιορίζεται σε ορισμένες μόνο περιφέρειες ή μονάδες η γνωστοποίηση γίνεται και προφορικά στους νεοτοποθετούμενους στις μονάδες αυτές.

Άρθρο 35

Ομαδική λιποταξία

1. Αν τρεις ή περισσότεροι στρατιωτικοί λιποτακτήσουν σε ειρηνική περίοδο μετά από προηγούμενη συμφωνία, τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.
2. Στον ανώτερο κατά βαθμό επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δεκαπέντε ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

Άρθρο 36

Λιποταξία στο εξωτερικό

1. Λιποτάκτης στο εξωτερικό είναι ο στρατιωτικός ο οποίος :
  - α) Διαβαίνει τα ελληνικά σύνορα χωρίς ειδική άδεια και παραμένει σε χώρα του εξωτερικού πάνω από τρεις ημέρες.
  - β) Ενώ υπηρετεί στο εξωτερικό, εγκαταλείπει το σώμα στο οποίο ανήκει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών ημερών.
  - γ) Απουσιάζει βεβαιωμένα χωρίς άδεια από το σώμα του επί τρεις τουλάχιστον ημέρες και κατά το διάστημα της απουσίας του διαβαίνει τα ελληνικά σύνορα.
  - δ) Βρίσκεται στο εξωτερικό με άδεια ή για υπηρεσία και δεν επιστρέφει στο σώμα του μετά παρέλευση δεκαπέντε ημερών και σε πολεμική περίοδο μετά παρέλευση πέντε ημερών από τη λήξη της αδειάς του ή από την προσδιοριζόμενη ημέρα της επιστροφής του ή από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε νομότυπα η διαταγή της ανάκλησής του.
  - ε) Εξέρχεται από τη χώρα χωρίς άδεια σε πολεμική περίοδο.
2. Ο υπαίτιος λιποταξίας στο εξωτερικό τιμωρείται :
  - α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.
  - β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 37

Αυθόρμητη επάνοδος λιποτάκτη

1. Αν ο οπλίτης, που σε ειρηνική περίοδο έχει λιποτακτήσει, επανέλθει αυθόρμητα σε διάστημα δέκα ημερών από τη συμπλήρωση των προθεσμιών των άρθρων 33 και 36, το δικαστήριο εκτιμώντας τις συνθήκες τέλεσης της πράξης, μπορεί να κρίνει την πράξη ατιμώρητη.
2. Η διάταξη της παρ.1 δεν εφαρμόζεται στις διακεκριμένες περιπτώσεις του άρθρου 33 παρ.2 στοιχ.α'.

Άρθρο 38

Λιποταξία ενώπιον του εχθρού

Στρατιωτικός που ενώπιον του εχθρού εγκαταλείπει το σώμα στο οποίο ανήκει, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 39

Αυτομολία

Στρατιωτικός που χωρίς έγγραφη άδεια ή έγγραφη διαταγή του αρχηγού του :

α) Μεταβαίνει στον εχθρό, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

β) Διαβαίνει τα όρια που όρισε ο διοικητής του σε σημείο από το οποίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον εχθρό ή εξέρχεται από οχυρή θέση ή τόπο πολιορκημένο ή αποκλεισμένο από τον εχθρό, τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 40

Διευκόλυνση, πρόκληση ή διέγερση

Στρατιωτικός που με οποιοδήποτε τρόπο προκαλεί, διεγείρει ή παροτρύνει σε διάπραξη λιποταξίας, ανυποταξίας, ή αυτομολίας, ή διευκολύνει ή προσφέρεται να διευκολύνει τις πράξεις αυτές τιμωρείται με την ποινή του αυτουργού, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του ΠΚ, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα κατά τις διατάξεις περί συμμετοχής.

Άρθρο 41

Υπόθαληψη

1. Όποιος εν γνώσει αποκρύπτει ή φυγαδεύει ή λαμβάνει στην υπηρεσία του λιποτάκτη ή ανυπότακτο, τιμωρείται :

α) Αν είναι στρατιωτικός, με την ποινή που απειλείται κατά του λιποτάκτη ή ανυπότακτου, κατά περίπτωση, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του ΠΚ.

β) Αν είναι ιδιώτης, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Αν ο υπαίτιος είναι οικείος του λιποτάκτη ή του ανυπότακτου, σε ειρηνική περίοδο παραμένει ατιμώρητος και σε πολεμική περίοδο τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 42

Πρόκληση ανικανότητας

Στρατιωτικός, που με πρόθεση προξενεί στον εαυτό του ή σε άλλο στρατιωτικό με τη συναίνεσή του ή επιτρέπει σε άλλον να του προξενήσει καθολική ή μερική, διαρκή ή πρόσκαιρη ανικανότητα για την εκπλήρωση της στρατιωτικής του υποχρέωσης, με σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 43

Προσποίηση ανικανότητας

Στρατιωτικός που προσποιείται νόσο ή άλλο σωματικό ή διανοητικό ελάττωμα ή μεταχειρίζεται άλλα απατηλά μέσα ή τεχνάσματα με σκοπό να αποφύγει διαρκώς ή προσωρινά, ολικά ή μερικά, τη στρατιωτική του υποχρέωση, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθρο 44

Αποφυγή στρατιωτικής υπηρεσίας

Στρατιωτικός που προξενεί στον εαυτό του ανικανότητα για κάποια στρατιωτική υπηρεσία ή προσποιείται τέτοια ανικανότητα χρησιμοποιώντας απατηλά μέσα ή τεχνάσματα με πρόθεση να αποφύγει την εκτέλεσή της, με την επιφύλαξη των άρθρων 53, 74 και 76, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 45

Γενική διάταξη

1. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42 και 43, επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων διαρκής ή πρόσκαιρη από πέντε μέχρι δέκα έτη.

2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42, 43 και 44, με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο απλός συνεργός, αν είναι αξιωματικός.

3. Στις περιπτώσεις του άρθρου 44, αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει έκπτωση.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ**

Άρθρο 46

Στάση

1. Σε κατάσταση ένοπλης στάσης βρίσκονται οι στρατιωτικοί όταν, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι, ενώ τελούν υπό τα όπλα ή λαμβάνουν χωρίς άδεια τα όπλα, βιαιοπραγούν κατά προσώπων ή προβαίνουν σε καταστροφή πραγμάτων ή διαταράσσουν την κοινή ειρήνη και αρνούνται να υπακούσουν σε πρώτη πρόσκληση των αρχηγών τους ή σε κάποιο πρόσωπο από τα ασκούντα την εκτελεστική εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.2 του Συντάγματος, ή καθιστούν με οποιοδήποτε τρόπο αδύνατο σ'αυτούς να απευθύνουν τέτοια πρόσκληση.

2. Οι υποκινητές και όσοι τέθηκαν επικεφαλής της στάσης, καθώς και ο ανώτερος κατά βαθμό συμμετοχος στρατιωτικός, τιμωρούνται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη. Οι λοιποί στασιαστές τιμωρούνται με ισόβια κάθειρξη ή με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

3. Αν η πράξη της παραγράφου 1 τελέσθηκε χωρίς όπλο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 47

Ομαδική απείθεια

1. Σε κατάσταση ομαδικής απείθειας βρίσκονται οι στρατιωτικοί οι οποίοι, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 46, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι :

α) Αρνούνται σε πρώτη πρόσκληση να υπακούσουν στις διαταγές των αρχηγών τους.

β) Υποβάλλουν ομαδικά ή χωριστά αλλά μετά προηγούμενη συμφωνία παράπνοο, αίτηση ή αναφορά, προφορικά ή γραπτά, συνδέοντας την ικανοποίηση του αιτήματός τους με την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή κατά τρόπο που επιδρά στην εκτέλεση των καθηκόντων τους ή στην πειθαρχία του στρατεύματος.

γ) Ενώ είναι βαθμοφόροι, υποβάλλουν ομαδικά ή χωριστά αλλά μετά προηγούμενη συμφωνία την παραίτησή τους από την υπηρεσία, με το σκοπό να εκβιάσουν την αρχή να πάρει ορισμένες αποφάσεις ή να παρεμποδίσουν την ομαλή λειτουργία της στρατιωτικής υπηρεσίας.

2. Οι υποκινητές της ομαδικής απείθειας τιμωρούνται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη. Οι λοιποί υπαίτιοι τιμωρούνται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Μένει ατιμώρητος όποιος στις περιπτώσεις της παρ.1 στοιχ.α' υπάκουσε στην πρώτη πρόσκληση και αποχώρησε. Αν ήταν υποκινητής και υπακούοντας στην πρώτη πρόσκληση αποχώρησε προτρέποντας και τους άλλους να αποχωρήσουν, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

Άρθρο 48

Ένωση για στάση

1. Αν τρεις ή περισσότεροι στρατιωτικοί συναποφάσισαν τη διάπραξη στάσης, τιμωρούνται με την ποινή που απειλείται για την ολοκληρωμένη πράξη, ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 ΠΚ.

2. Ατιμώρητος μένει ο υπαίτιος που απέχει από τη συμφωνημένη πράξη πριν από την έναρξη εκτέλεσής της και πληροφορεί έγκαιρα τις αρχές κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την πρόληψή της.

Άρθρο 49

Μη αναγγελία στάσης

Στρατιωτικός που λαμβάνει κατά οποιοδήποτε τρόπο γνώση ότι προπαρασκευάζεται ή αποφασίσθηκε στάση και παραλείπει να ενημερώσει έγκαιρα την προϊσταμένη του αρχή, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη.

Άρθρο 50

Παράλειψη καταστολής στάσης ή ομαδικής απείθειας

1. Αξιωματικός που είναι παρών σε στάση στρατιωτικών και δεν πράττει ότι μπορεί για να την καταστείλει ή να εμποδίσει την επέκτασή της, τιμωρείται με φυλάκιση. Αν πρόκειται για ομαδική απείθεια (άρθρο 47 παρ.1 στοιχ.α'), επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

2. Στρατιωτικός αρχηγός, που κατά οποιοδήποτε τρόπο λαμβάνει γνώση στάσης που αποφασίσθηκε ή προπαρασκευάζεται και δεν πράττει ότι επιβάλλεται για την πρόληψη ή την καταστολή της, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και σε πολεμική περίοδο με ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 51

Αντίσταση

1. Στρατιωτικός που καθίσταται υπαίτιος αντίστασης τιμωρείται :

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν ήταν ένοπλος με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

β) Αν η αντίσταση τελέσθηκε από τρεις ή περισσότερους, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και αν ήταν ένοπλοι, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Το κατώτατο όριο της ποινής της φυλακίσεως διπλασιάζεται για τους υποκινητές, τους επικεφαλής και το συμμετοχο στρατιωτικό με τον ανώτερο βαθμό.

Άρθρο 52

Παράλειψη καταστολής αντίστασης

Αξιωματικός που είναι παρών σε αντίσταση στρατιωτικών και δεν πράττει ότι μπορεί για να την καταστείλει ή να εμποδίσει την επέκτασή της, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 53

Ανυπακοή

1. Στρατιωτικός που λαμβάνει προσταγή από τον αρχηγό του να εκτελέσει οποιαδήποτε υπηρεσία και αρνείται να υπακούσει ή παραλείπει την εκτέλεσή της, τιμωρείται:

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Η πράξη δεν είναι άδικη αν η προσταγή ή η υπηρεσία είναι προδήλως παράνομη.

Άρθρο 54

Ανυπακοή σε διαταγή για αναχώρηση

Στρατιωτικός που λαμβάνει προσταγή από τον αρχηγό του να παρευρεθεί σε ορισμένο χρόνο και τόπο για να λάβει φύλλο πορείας ή για να συμπεριληφθεί σε στρατιωτικό τμήμα που πρόκειται να αναχωρήσει και δεν είναι παρών, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη.

Άρθρο 55

Παράβαση και εκβίαση στρατιωτικής εντολής

1. Στρατιωτικός που παραβαίνει στρατιωτική εντολή ή εξαναγκάζει ή παραπλανά άλλο στρατιωτικό σε παράβαση τέτοιας εντολής, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και αν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και αν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, με κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

2. Ως επιβαρυντικές περιστάσεις θεωρούνται :

α) Η τέλεση της πράξης σε οχυρωμένη θέση, ναύσταθμο, αεροδρόμιο ή αποθήκη εκρηκτικών υλών.

β) Η τέλεση της πράξης από αρχηγό θέσης.

γ) Η χρησιμοποίηση όπλου για εξαναγκασμό σε παράβαση της εντολής.

Άρθρο 56

Παράβαση στρατιωτικής εντολής από αμέλεια

Στρατιωτικός που από αμέλεια παραβαίνει στρατιωτική εντολή και προξενεί έτσι σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού ή τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα στρατιωτικών, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 57

Βιαιοπραγία, εξύβριση και δυσφήμιση του Προέδρου της Δημοκρατίας

Στρατιωτικός που :

α) Βιαιοπραγεί κατά του προσώπου του Προέδρου της Δημοκρατίας ή εκείνου που ασκεί την προεδρική εξουσία, τιμωρείται με ισόβια ή πρόσκαιρη κάθειρξη.

β) Εξυβρίζει ή δυσφημεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή εκείνον που ασκεί την προεδρική εξουσία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 58

Προσβολή σημαίας ή στρατού

Στρατιωτικός που δημόσια με λόγο ή έργο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο εκδηλώνει καταφρόνηση για τη σημαία, το στρατό ή διακριτικό σήμα του στρατού ή σώματος αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

Άρθρο 59

Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που βιαιοπραγεί :
  - α) Κατά του ανωτέρου του, τιμωρείται :
    - αα) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, αν η πράξη τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.
    - ββ) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ούτε για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.
  - β) Κατά του κατωτέρου του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.
2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.
3. Δεν είναι άδικη η πράξη της παρ.1 στοιχ.β', καθώς και των άρθρων 308Α, 310 παρ.1 και 311 εδ.α' ΠΚ, στην περίπτωση ανάγκης αναχαίτισης στρατιωτικών που φεύγουν ενόπλιον του εχθρού ή σε περίπτωση ανάγκης για παρεμπόδιση διαρπαγής ή καταστροφής.

Άρθρο 60

Εξύβριση ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που εξυβρίζει ανώτερο ή κατώτερό του με λόγια, έργα ή απειλές ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται :
  - α) Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, αν η πράξη τελέσθηκε κατά την υπηρεσία ή για λόγους που έχουν σχέση μ' αυτή.
  - β) Με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, σε κάθε άλλη περίπτωση.
2. Αν η εξύβριση της παρ.1 τελέσθηκε χωρίς πρόκληση από τον παθόντα, επιβάλλεται :
  - α) Στην περίπτωση του στοιχ.α', φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.
  - β) Στην περίπτωση του στοιχ.β', φυλάκιση τριών μηνών μέχρι τριών ετών.

Άρθρο 61

Λόγος μη επιβολής ποινής

Το δικαστήριο μπορεί να κρίνει ατιμώρητη την πράξη των άρθρων 59 παρ.1 και 60 παρ.1, αν αυτή οφείλεται σε αμέσως προηγούμενη ιδιαίτερα σκληρή ή βάνανυση συμπεριφορά του παθόντος.

Άρθρο 62

Δυσφήμιση ανωτέρου ή κατωτέρου

Στρατιωτικός που δυσφημεί ανώτερο ή κατώτερό του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η δυσφήμιση είναι συκοφαντική, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 63

Γενική διάταξη

Στις περιπτώσεις των άρθρων 46, 47, 48, 49, 50 παρ.3, 53, 55 παρ.1 στοιχ.β' και 58, αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και έκπτωση.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Άρθρο 64

Εξύβριση σκοπού ή φρουρού

Στρατιωτικός που εξυβρίζει σκοπό ή φρουρό που έχει εντολή να φρουρεί ή να επιτηρεί ορισμένη περιφέρεια, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 65

Βιαιοπραγία εναντίον σκοπού

1. Στρατιωτικός, που βιαιοπραγεί εναντίον σκοπού, τιμωρείται :
  - α) Με κάθειρξη, αν κατά την τέλεση της πράξης ο δράστης χρησιμοποίησε όπλο.
  - β) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν η πράξη τελέσθηκε από δύο ή περισσότερους.
  - γ) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.
3. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωσηση.

Άρθρο 66

Άσκοποι πυροβολισμοί

Στρατιωτικός που πυροβολεί αυτοβούλως και χωρίς εύλογη αιτία, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 67

Μέθη εν υπηρεσία

1. Στρατιωτικός που εκτελεί υπηρεσία ή έλαβε διαταγή να εκτελέσει υπηρεσία και καταναλίσκει οινοπνευματώδη ποτά ή άλλες μεθυστικές ουσίες, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ή τη μείωση της ικανότητάς του για εκτέλεση της υπηρεσίας του, τιμωρείται εφόσον το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σε αμέλειά του :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών και αν είναι αξιωματικός, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.
  - β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.
2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 68

Αντιποίηση στολής ή εμβλημάτων

Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους τιμωρείται ο στρατιωτικός που :

- α) Φέρει δημόσια στρατιωτική στολή, παράσημο ή άλλο διακριτικό σημείο βαθμού ή τίτλου χωρίς να έχει δικαίωμα γι' αυτό.
- β) Σε πολεμική περίοδο φέρει δημόσια στη ζώνη των επιχειρήσεων περιβραχιόνιο ή σημαία ή έμβλημα του Ερυθρού Σταυρού ή άλλα σημεία που εξομοιώνονται μ' αυτά, χωρίς να έχει δικαίωμα γι' αυτό.

Άρθρο 69

Παράνομη ανάληψη ή διατήρηση αρχηγίας

1. Στρατιωτικός που αναλαμβάνει αρχηγία χωρίς διαταγή ή εύλογη αιτία, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν ο υπαίτιος διατηρεί την αρχηγία παρά τις διαταγές των προϊσταμένων του, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο, επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 70

Αυθαίρετη εχθροπραξία

1. Στρατιωτικός αρχηγός που χωρίς πρόκληση, διαταγή ή άδεια ενεργεί εχθροπραξία εναντίον ξένου κράτους ή στρατού, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Αν η εχθροπραξία μπορούσε να εκθέσει το κράτος σε κίνδυνο πολέμου, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

3. Αν η εχθροπραξία είχε ως αποτέλεσμα τη λεηλασία ή το θάνατο προσώπου, ο υπαίτιος τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη και αν προκάλεσε πόλεμο τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 71

Παράταση εχθροπραξιών

Στρατιωτικός αρχηγός που παρατείνει τις εχθροπραξίες, αν και έχει περιέλθει σε γνώση του επίσημα η σύναψη ειρήνης ή μερικής ή γενικής ανακωχής, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 72

Αθέμιτες διαταγές

Στρατιωτικός που με κατάχρηση της υπηρεσιακής του εξουσίας, απευθύνει σε υφιστάμενό του διαταγές ή διατυπώνει αξιώσεις άσχετες προς την υπηρεσία, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 73

Υπέρβαση πειθαρχικής εξουσίας

Στρατιωτικός που σφετερίζεται πειθαρχική εξουσία ή υπερβαίνει τα όρια της πειθαρχικής του εξουσίας ή επιβάλλει ποινές που δεν προβλέπονται από το νόμο ή τους κανονισμούς ή διώκει πειθαρχικά υφιστάμενό του, αν και γνωρίζει ότι δεν συντρέχει λόγος πειθαρχικής του δίωξης, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Άρθρο 74

Εγκατάλειψη θέσης από σκοπό

Στρατιωτικός σκοπός που εγκαταλείπει τη θέση του, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο :
  - αα) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών,
  - ββ) Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού με πρόσκαιρη κάθειρξη και αν προέκυψε κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 75

Ύπνος σκοπού

Στρατιωτικός σκοπός που καταλαμβάνεται να κοιμάται, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 76

Εγκατάλειψη φυλακής, θέσης ή περιοχής προς επιτήρηση

1. Στρατιωτικός που εγκαταλείπει τη φυλακή ή τη θέση στην οποία ορίσθηκε ή την περιοχή που οφείλει να επιτηρεί, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
- γ) Αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού με αποτέλεσμα να προκύψει κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη και αν δεν προέκυψε τέτοιος κίνδυνος με πρόσκαιρη κάθειρξη.

2. Η τέλεση της πράξης από τον αρχηγό της στρατιωτικής θέσης τιμωρείται, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών στην περίπτωση του στοιχείου α΄ της προηγούμενης παραγράφου και με κάθειρξη μέχρι δεκαπέντε ετών στην περίπτωση του στοιχείου β΄.

Άρθρο 77

Μη προσέλευση σε συναγερμό

Στρατιωτικός που δεν προσέρχεται αμέσως στη θέση του, ενώ διατάχθηκε συναγερμός, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

Άρθρο 78

Καυστέρηση σε πορεία

Στρατιωτικός που με οποιαδήποτε πρόφαση δεν παρακολουθεί το τμήμα του που βρίσκεται σε πορεία, βραδυπορεί ή παραμένει στα πλάγια ή πίσω, για να αποφύγει τις υποχρεώσεις τις οποίες το τμήμα έλαβε διαταγή να εκτελέσει, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελέσθηκε στη ζώνη των επιχειρήσεων, με κάθειρξη.

Άρθρο 79

Παράλειψη προπαρασκευής από αμέλεια

Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους που από αμέλειά του καταλαμβάνεται απaráσκευος από τον εχθρό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 80

Καυστέρηση συμμετοχής σε μάχη

Στρατιωτικός που χωρίς εύλογη αιτία καθυστερεί να συμμετάσχει στη μάχη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 81

Παράλειψη προμήθειας εφοδίων

1. Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, καθώς και κάθε άλλος αξιωματικός ή υπαξιωματικός υπεύθυνος ή υπόλογος, που με πρόθεση παραλείπει να προμηθευθεί, ολικά ή μερικά, τρόφιμα, καύσιμα, πυρομαχικά και γενικά κάθε εφόδιο απαραίτητο για την κίνηση, τον εξοπλισμό και

την ασφάλεια μονάδας, πλοίου ή αεροσκάφους ή για την εκτέλεση διαταγών που έλαβε, τιμωρείται με φυλάκιση. Αν από την παράλειψη αυτή κατέστη αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η άμυνα κατά του εχθρού ή η εκτέλεση οποιασδήποτε άλλης πολεμικής επιχείρησης, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο και ο δράστης ενήργησε με σκοπό να ωφελήσει τις στρατιωτικές δυνάμεις ή επιχειρήσεις του εχθρού ή να βλάψει τις στρατιωτικές δυνάμεις ή επιχειρήσεις του Ελληνικού κράτους ή των συμμάχων του, επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

2. Αν η παράλειψη οφείλεται σε αμέλεια και για το λόγο αυτό γίνεται αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η άμυνα κατά του εχθρού ή η εκτέλεση οποιασδήποτε άλλης πολεμικής επιχείρησης, επιβάλλεται φυλάκιση.

Άρθρο 82

Εγκατάλειψη αρχηγίας ή σχηματισμού

1. Αρχηγός κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους που εγκαταλείπει την αρχηγία ή διακυβέρνηση μπροστά στον εχθρό χωρίς εύλογη αιτία, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, που εγκαταλείπει χωρίς εύλογη αιτία ή διαταγή το σχηματισμό του μπροστά στον εχθρό.

3. Αν η εγκατάλειψη έγινε σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση κινδύνου, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 83

Παραβάσεις ως προς τα φώτα

1. Όποιος σε πολεμική περίοδο, ενώ βρίσκεται σε στρατόπεδο ή στρατιωτικό κατάστημα ή εγκατάσταση, σε πλοίο από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95 ή σε ναύσταθμο, λιμάνι ή αεροδρόμιο, αεροπορική βάση, πτέρυγα ή σε αεροσκάφος που εκτελεί νυκτερινή πολεμική πτήση, ανάβει ή αφήνει αναμμένο φως κατά τη νύκτα, ενώ αυτό έχει απαγορευθεί με διαταγή ή αποκαλύπτει χωρίς εξουσιοδότηση καλυμμένο φως, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος εν γνώσει ανέφερε ψευδώς στον ανώτερό του ότι τα φώτα είναι σβησμένα.

3. Αν από τις πράξεις των προηγούμενων παραγράφων προέκυψε σοβαρός κίνδυνος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

4. Στρατιωτικός ο οποίος σε πολεμική περίοδο προκαλεί από αμέλεια σοβαρό κίνδυνο σχετικό με τη λειτουργία των φώτων, η χρήση ή η φύλαξη των οποίων του έχει ανατεθεί, τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 84

Παράλειψη στρατιωτικού καθήκοντος ενώπιον του εχθρού

Τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ο αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία ή αντίθετη διαταγή :

α) Παραλείπει να προσβάλει και συνάψει μάχη με εχθρό ίσης ή κατώτερης δύναμης, να καταστρέψει εχθρικό τμήμα, νηοπομπή ή αεροσκάφος, να βοηθήσει ελληνικό ή συμμαχικό τμήμα ή πλοίο ή αεροσκάφος πολεμικό ή επίτακτο που έχει εμπλακεί σε μάχη ή που το καταδιώκει ο εχθρός.

β) Διακόπτει την καταδίωξη εχθρικού στρατιωτικού τμήματος, πλοίου πολεμικού ή εμπορικού ή αεροσκάφους.

γ) Δεν βοηθάει οποιοδήποτε ελληνικό ή συμμαχικό στρατιωτικό τμήμα, πολεμικό πλοίο ή αεροσκάφος που βρίσκεται σε κίνδυνο και τον κάλεσε σε βοήθεια.

Άρθρο 85

Παράλειψη εποπτείας

1. Στρατιωτικός που παραλείπει να ασκήσει ή να διατάξει τον αναγκαίο έλεγχο των υφισταμένων του, ως προς την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για την ασφάλεια της χώρας ή τη μαχητική ικανότητα του στρατού, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

3. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 86

Παραβάσεις περί την απονομή της δικαιοσύνης

1. Στρατιωτικός που επιχειρεί να επέμβει στην απονομή της δικαιοσύνης από τα στρατιωτικά δικαστήρια, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Στρατιωτικός που κλήθηκε να λάβει μέρος στη σύνθεση στρατιωτικού δικαστηρίου και δεν προσήλθε αδικαιολόγητα τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

Άρθρο 87

Μη καταγγελία στρατιωτικών εγκλημάτων

Στρατιωτικός ο οποίος με οποιοδήποτε τρόπο έλαβε γνώση ότι άλλος τέλεσε στρατιωτικό έγκλημα και παραλείπει να το καταγγείλει αμέσως, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 88

Παρακώλυση άσκησης δικαιωμάτων

1. Στρατιωτικός που με απειλή, προσταγή, υποσχέσεις, δώρα ή με άλλα αθέμιτα μέσα, επιχειρεί να αποτρέψει κατώτερό του από το να υποβάλει νομότυπα παράπονα, έγκληση, μήνυση ή να ασκήσει άλλα νόμιμα δικαιώματά του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο στρατιωτικός που, με τα παραπάνω μέσα καλύπτει ή επιχειρεί να καλύψει παράπονο που περιήλθε σ' αυτόν κατά νόμιμο τρόπο.

Άρθρο 89

Ελευθέρωση και απόκρυψη κρατούμενου

1. Στρατιωτικός που ελευθερώνει ή αποκρύπτει φυλακισμένο ή κρατούμενο με διαταγή της αρχής, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Στρατιωτικός που από αμέλεια γίνεται υπαίτιος ελευθέρωσης κρατούμενου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν ήταν για οποιοδήποτε λόγο υπόχρεος στη φύλαξή του. Ο υπαίτιος μένει ατιμώρητος, αν με δική του προσπάθεια συλληφθεί εκείνος που απέδρασε μέσα σε δεκαπέντε ημέρες.

Άρθρο 90

Απόδραση κρατούμενου

Στρατιωτικός που είναι φυλακισμένος ή που κρατείται με διαταγή της αρχής και αποδρά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Η ποινή αυτή εκτίεται ολόκληρη μετά την έκταση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος αυτός που απέδρασε.

Άρθρο 91

Βίαη απόδραση κρατούμενων

Στρατιωτικοί φυλακισμένοι ή κρατούμενοι με διαταγή της αρχής που με ενωμένες δυνάμεις επιχειρούν βία να αποδράσουν, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Η ποινή αυτή εκτίεται ολόκληρη μετά την έκταση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενοι οι υπαίτιοι.

Άρθρο 92

Ελευθέρωση αιχμαλώτου

1. Στρατιωτικός που ελευθερώνει αιχμάλωτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν είχε αναλάβει τη φύλαξή του, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο απλός συνεργός, αν είναι αξιωματικός.

3. Στρατιωτικός που από αμέλεια γίνεται υπαίτιος ελευθέρωσης αιχμαλώτου στη φύλαξη του οποίου ήταν υπόχρεος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Αν όμως με δική του προσπάθεια συλληφθεί εκείνος που απέδρασε μέσα σε δεκαπέντε ημέρες, μένει ατιμώρητος.

Άρθρο 93

Απόκρυψη αιχμαλώτου

Όποιος αποκρύπτει αιχμάλωτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και αν είναι στρατιωτικός με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 94

Μη τήρηση του πλοίου σε θέση μάχης

Κυβερνήτης που δεν προσπάθησε να φέρει το πλοίο του σε θέση μάχης ή δεν το διατήρησε στην καθορισμένη γι' αυτό θέση μάχης, τιμωρείται με ισόβια ή πρόσκαιρη κάθειρξη.

Άρθρο 95

Πρόκληση πανικού ή αταξίας

1. Όποιος κατά τη διάρκεια μάχης ή σε περίπτωση τρικυμίας, προσάραξης, ναυαγίου, πυρκαγιάς ή οποιουδήποτε άλλου σοβαρού κινδύνου, ενώ βρίσκεται σε πλοίο του στρατού ή επίτακτο ή σε πλοίο που συνοδεύεται από πλοίο του στρατού, ενσπείρει πανικό ή συντελεί στην αταξία του πληρώματος κατά οποιοδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται επίσης και όποιος ενώ επιβαίνει σε αεροσκάφος του στρατού ή επίτακτο ή σε αεροσκάφος που συνοδεύεται από αεροσκάφος του στρατού, ενσπείρει πανικό ή συντελεί στην αταξία του πληρώματος κατά οποιοδήποτε τρόπο.

3. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

Άρθρο 96

Υποστολή σημαίας

Τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη :

α) Διοικητής ή κυβερνήτης, ο οποίος σε ναυμαχία υποστέλλει τη σημαία χωρίς να εξαντλήσει όλα τα μέσα άμυνας.

β) Αξιωματικός που τάχθηκε κατά οποιοδήποτε τρόπο υπέρ μιας τέτοιας απόφασης.

γ) Όποιος ενώ βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο, υποστέλλει τη σημαία κατά τη μάχη, χωρίς διαταγή του κυβερνήτη.

δ) Όποιος ενώ βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο, κατά τη μάχη, δίνει εντολή για παράδοση ή υποστολή της σημαίας ή για παύση του πυρός, χωρίς διαταγή του κυβερνήτη.

Άρθρο 97

Πρόωρη εγκατάλειψη πλοίου ή αεροσκάφους

1. Κυβερνήτης που σε περίπτωση απώλειας του πλοίου του με πρόθεση δεν το εγκαταλείπει τελευταίος, τιμωρείται σε ειρηνική περίοδο με ισόβια κάθειρξη και σε πολεμική περίοδο με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με κάθειρξη τιμωρείται κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους που σε περίπτωση κινδύνου το εγκαταλείπει πριν καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασώσει το αεροσκάφος, το πλήρωμα και τους επιβάτες ή για να μην προκαλέσει κίνδυνο ανθρώπου. Αν από την πράξη αυτή επήλθε θάνατος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 98

Εγκατάλειψη πλοίου ή τόπου ναυαγίου χωρίς διαταγή

Όποιος επιβαίνει σε πλοίο από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 97 και το εγκαταλείπει χωρίς διαταγή, ενώ αυτό βρίσκεται σε κίνδυνο ή σε περίπτωση ναυαγίου, αποβιβάζεται ή απομακρύνεται από την ακτή χωρίς άδεια, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 99

Αποχωρισμός πλοίου από το πλοίο του αρχηγού

1. Διοικητής ή κυβερνήτης που αποχωρίζεται με το πλοίο του από το πλοίο του αρχηγού του, καθώς και όποιος ενώ επιβαίνει στο πλοίο, προκαλεί τον αποχωρισμό αυτό, τιμωρείται :

α) Με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη, αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον του εχθρού.

β) Με κάθειρξη, αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο.

2. Αν ο χωρισμός προκλήθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται :

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους στην περ.α΄ της προηγούμενης παραγράφου.

β) Με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι ενός έτους στην περ.β΄ της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 100

Παράλειψη προσπάθειας προς συνένωση

Κυβερνήτης ή χειριστής πλοίου ή αεροσκάφους ή διοικητής σχηματισμού πλοίων ή αεροσκαφών που σε πολεμική περίοδο αποχωρίσθηκε από τον αρχηγό του ή το σχηματισμό λόγω ανωτέρας βίας και δεν κάνει ότι μπορεί για την ταχύτερη επανένωσή του με αυτόν, τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 101

Εγκατάλειψη συνοδείας

1. Αξιωματικός του πολεμικού ναυτικού, ο οποίος σε πολεμική περίοδο εγκαταλείπει χωρίς εύλογη αιτία τη νηοπομπή που διατάχθηκε να συνοδεύσει, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν όμως από την εγκατάλειψη η νηοπομπή ή μέρος της καταστράφηκε, υπέστη βλάβη ή υπέκυψε στον εχθρό, επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

2. Κατά τις διακρίσεις της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται και ο αξιωματικός ή υπαξιωματικός, ο οποίος σε πολεμική περίοδο εγκαταλείπει τα αεροσκάφη, πλοία ή το στρατιωτικό τμήμα που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή να καλύψει από αέρος.

Άρθρο 102

Εγκατάλειψη συνοδείας από αμέλεια

1. Αξιωματικός του πολεμικού ναυτικού που σε πολεμική περίοδο από αμέλεια αποχωρίζεται από τη νηοπομπή που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή από μέρος αυτής, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο αξιωματικός ή υπαξιωματικός της πολεμικής αεροπορίας που σε πολεμική περίοδο, από αμέλεια, αποχωρίζεται από τα αεροσκάφη, πλοία ή από το στρατιωτικό τμήμα που διατάχθηκε να συνοδεύσει ή να καλύψει από αέρος.

Άρθρο 103

Απώλεια ή βλάβη πλοίου ή αεροσκάφους

1. Αρχηγός, διοικητής, κυβερνήτης ή πλοηγός που προκαλεί απώλεια, σύγκρουση, προσάραξη ή αιχμαλωσία πλοίου ή βλάβη που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του πλοίου ή τη μαχητική του ικανότητα τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται και ο κυβερνήτης ή ο χειριστής αεροσκάφους που προκαλεί απώλεια ή αιχμαλωσία του αεροσκάφους ή βλάβη του που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μαχητική ικανότητα ή την ασφάλεια του αεροσκάφους ή των επιβατών του.

3. Αν η πράξη των παρ.1 και 2 τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και σε πολεμική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 104

Αν η πράξη των παραγράφων 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου τελέσθηκε από άλλον, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο κάθειρξη και σε πολεμική περίοδο ισόβια κάθειρξη, εάν δε τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και σε πολεμική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 105

Πυρκαγιά σε πλοίο από αμέλεια

1. Αρχηγός, διοικητής ή κυβερνήτης που από αμέλεια προκαλεί πυρκαγιά σε πλοίο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε από άλλον επιβαίνοντα στο πλοίο, επιβάλλεται φυλάκιση.

Άρθρο 106

Πρόσκρουση ή πτώση αεροσκάφους από αμέλεια

Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους που από αμέλεια προκαλεί πρόσκρουση ή πτώση αεροσκάφους, τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 107

Εγκατάλειψη πλοίου από πλοηγό

Πλοηγός που εγκαταλείπει πολεμικό πλοίο ή εμπορικό πλοίο που ανήκει σε νηοπομπή, αν και ανέλαβε ή επιφορτίσθηκε να το πλοηγήσει, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η εγκατάλειψη έγινε ενώπιον του εχθρού, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 108

Παραπλάνηση πλοίου από πλοηγό

1. Πλοηγός που με χειρισμούς, οδηγίες ή υποδείξεις περιάγει σε σφάλμα τον κυβερνήτη κατά την πλοήγηση πολεμικού πλοίου ή πλοίου που ανήκει σε νηοπομπή με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για το πλοίο ή τη νηοπομπή ή τους επιβαίνοντες, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 109

Πλοηγία σε εχθρικό πλοίο

Στρατιωτικός ή πλοηγός που παρέχει συνδρομή σε πλοηγία εχθρικού πλοίου, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 110

Απώλεια πλοίου νηοπομπής

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου νηοπομπής ο οποίος σε πολεμική περίοδο προκαλεί με πρόθεση την απώλεια του πλοίου του ή τη σύλληψή του από τον εχθρό, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 111

Αποχωρισμός από συνοδεία

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου ή κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους πολιτικής αεροπορίας που σε πολεμική περίοδο με πρόθεση εγκαταλείπει τη νηοπομπή ή συνοδεία, στην οποία ανήκει το πλοίο ή το αεροσκάφος, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθρο 112

Γενική διάταξη

Αν οι πράξεις των άρθρων 110 και 111 τελέστηκαν από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 113

Ανυπακοή πλοίαρχου ή κυβερνήτη

Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου νηοπομπής ή κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους της πολιτικής αεροπορίας που ανήκει σε συνοδεία, ο οποίος σε πολεμική περίοδο, δεν υπακούει στις διαταγές ή τα σήματα του αρχηγού της νηοπομπής ή της συνοδείας, τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 114

Μη χρησιμοποίηση όλων των μέσων για διάσωση πλοίου

Κυβερνήτης ο οποίος σε περίπτωση πυρκαγιάς, προσάραξης, σύγκρουσης ή ναυαγίου, από αμέλεια δεν χρησιμοποιεί κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή του για τη διάσωση του πλοίου από την καταστροφή, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 115

Παράλειψη παροχής βοήθειας σε πλοίο

1. Πλοίαρχος εμπορικού πλοίου ο οποίος δεν παρέχει βοήθεια σε πολεμικό πλοίο που βρίσκεται σε κατάσταση κινδύνου ή ανάγκης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου επήλθε η απώλεια του πλοίου, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

Άρθρο 116

Απαγορευμένο άναμμα φωτιάς

1. Στρατιωτικός που χωρίς άδεια ανάβει ή αφήνει αναμμένη φωτιά σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις ή κατάσταση και ιδίως σε στρατιωτικές αποθήκες, σε ναύσταθμο, αεροδρόμιο, αεροπορική βάση, πτέρυγα ή σε πλοίο ή αεροσκάφος, εκτός του προορισμένου για τη χρήση αυτή μέρους, κατά τρόπο ώστε να κινδυνεύει η ασφάλειά τους ή εγκαταλείπει τη φωτιά αν και ήταν επιφορτισμένος με την επιτήρησή της, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου οφείλεται σε αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

Άρθρο 117

Εισαγωγή επικίνδυνων υλών

Στρατιωτικός που εισάγει χωρίς άδεια σε πλοίο ή αεροσκάφος εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 118

Ένωση κατά της εξουσίας του κυβερνήτη

Αν δύο ή περισσότεροι επιβαίνοντες σε πλοίο ή αεροσκάφος από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95 ενώθηκαν με σκοπό να στερήσουν τον κυβερνήτη από την εξουσία του ή να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια του πλοίου ή του αεροσκάφους, τιμωρούνται με κάθειρξη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 119

Κατάληψη νοσοκομειακού ή επίθεση εναντίον του

Στρατιωτικός που αυθαίρετα καταλαμβάνει, κατακρατεί ή επιτίθεται σε πλοίο, αεροσκάφος ή όχημα, χαρακτηρισμένο κατά το διεθνές δίκαιο ως νοσοκομειακό, τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 120

Παράνομη επιβίβαση επιβατών και φόρτωση εμπορευμάτων

1. Όποιος επιβιβάζει ή επιτρέπει να επιβιβαστούν επιβάτες ή φορτώνει ή επιτρέπει να φορτωθούν εμπορεύματα σε πλοία από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 95, χωρίς την άδεια του Υπουργού, τιμωρείται με φυλάκιση.

2. Τα εμπορεύματα της προηγούμενης παραγράφου δημεύονται.

Άρθρο 121

Παραβάσεις κατά τη συντήρηση αεροσκαφών

1. Ο υπεύθυνος ή υπόλογος αξιωματικός ή υπαξιωματικός που παραλείπει να επιθεωρήσει, σύμφωνα με τους κανονισμούς, αεροσκάφος ή αεροπορικό υλικό ή υπογράφει πιστοποιητικό ή έγγραφο επιθεώρησης αεροσκάφους ή αεροπορικού υλικού χωρίς να βεβαιωθεί για την ακρίβειά του, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Αν από την πράξη προκλήθηκε κίνδυνος προσώπου ή απωλείας του αεροσκάφους ή απειλήθηκε η μαχητική ικανότητα του στρατού, επιβάλλεται κάθειρξη.

Άρθρο 122

Παράλειψη παροχής βοήθειας

Αρχηγός, κυβερνήτης πλοίου ή αεροσκάφους ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία ή αντίθετη διαταγή, παραλείπει να παράσχει βοήθεια σε στρατιωτικό τμήμα ή σε οποιοδήποτε αεροσκάφος ή πλοίο που βρίσκεται σε κίνδυνο, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθρο 123

Παράλειψη αναζήτησης αεροσκάφους

Διοικητής, αρχηγός σχηματισμού, κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους ή άλλος στρατιωτικός επιφορτισμένος με υπηρεσία εδάφους, ο οποίος, ενώ είναι υπεύθυνος για την αναζήτηση αεροσκάφους που αδικαιολόγητα έχει καθυστερήσει, παραλείπει να προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 124

Εγκατάλειψη αεροσκάφους ή τόπου προσγείωσης χωρίς διαταγή

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό, επίτακτο ή συνοδευόμενο από στρατιωτικό και το εγκαταλείπει χωρίς διαταγή του κυβερνήτη, όταν τούτο βρίσκεται σε κίνδυνο, ή σε περίπτωση προσγείωσης αποβιβάζεται ή απομακρύνεται από αυτό χωρίς άδεια του κυβερνήτη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 125

Σωματική βία ή απειλή εναντίον κυβερνήτη

1. Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό, επίτακτο ή συνοδευόμενο από στρατιωτικό και μεταχειρίζεται σωματική βία ή απειλή για να εξαναγκάσει τον κυβερνήτη να το προσγειώσει ή άλλο μέλος του πληρώματος να προκαλέσει την προσγείωσή του, σε τόπο διαφορετικό από εκείνον του προορισμού του, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

Άρθρο 126

Ανυπακοή σε διαταγή του κυβερνήτη

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό ή επίτακτο και αρνείται να υπακούσει σε διαταγή του κυβερνήτη που αφορά την τήρηση των κανονισμών και την ασφάλεια του αεροσκάφους και των επιβατών, τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 127

Παράβαση κανονισμών εναέριας κυκλοφορίας

Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών ή σε περίπτωση υποτροπής με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους ο οποίος :

α) Δέχεται φορτίο ή επιβάτες πέρα από τα όρια που επιτρέπονται από τους κανονισμούς ή τις τεχνικές προδιαγραφές ή τις διαταγές που έλαβε.

β) Δεν συμμορφώνεται με διαταγή που εκδόθηκε αρμόδια ή με αεροπορικό σήμα σχετικά με την πτήση.

γ) Πετά σε ύψος μικρότερο του επιτρεπόμενου από τους κανονισμούς ή τις διαταγές, χωρίς να συντρέχει περίπτωση προσγείωσης απογείωσης ή ανωτέρας βίας.

δ) Πετά παραβαίνοντας τον κανονισμό εναέριας κυκλοφορίας, χωρίς εύλογη αιτία, κατά τρόπο που μπορεί να προκαλέσει βλάβη σε πρόσωπα ή πράγματα.

ε) Απογειώνεται χωρίς κανονική θεώρηση των απαιτούμενων εγγράφων για την πτήση και χωρίς να τηρήσει τους περιορισμούς που επιβάλλονται από τους σχετικούς κανονισμούς.

στ) Πετά υπό καιρικές συνθήκες που απαιτούν τη χρησιμοποίηση ειδικών οργάνων, χωρίς να είναι εφοδιασμένος με αυτά, ή χωρίς να έχει τις απαιτούμενες ειδικές ικανότητες για τη χρησιμοποίησή τους ή χωρίς να τα χρησιμοποιεί, εκτός αν έλαβε αντίθετη διαταγή ή η ενέργεια αυτή είναι η μόνο επιβεβλημένη για τη διάσωση του αεροσκάφους.

Άρθρο 128

Απόρριψη αντικειμένων από αεροσκάφος

Όποιος επιβαίνει σε αεροσκάφος στρατιωτικό ή επίτακτο και χωρίς να υφίσταται ανάγκη απορρίπτει ή διατάσσει να απορριφθούν αντικείμενα που μπορούν να προξενήσουν ζημία σε πρόσωπα ή πράγματα ή ρύπανση, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 129

Μετάδοση ψευδούς σήματος

Όποιος δίνει ή μεταβιβάζει κατά οποιοδήποτε τρόπο ψευδή σήματα ή πληροφορίες ή δεν παρέχει την απαιτούμενη ραδιοναυτιλιακή βοήθεια ή δημιουργεί τεχνητές ραδιοηλεκτρονικές παρεμβολές ή επεμβαίνει στη λειτουργία ηλεκτρονικού υπολογιστή, με σκοπό να καταστρέψει ή να βλάψει αεροσκάφος ή να παρακωλύσει την πτήση του ή να προκαλέσει την αποτυχία της αποστολής του, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με κάθειρξη και αν επήλθε το σκοπούμενο αποτέλεσμα με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη και αν δεν δημιουργήθηκε κίνδυνος, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

Άρθρο 130

Είσοδος χωρίς άδεια σε απαγορευμένο χώρο αεροδρομίου

Όποιος χωρίς άδεια εισέρχεται ή οδηγεί τροχοφόρα ή ζώα σε απαγορευμένους χώρους αεροδρομίου ή βοηθητικού πεδίου προσγείωσης, που χρησιμοποιείται από το στρατό τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών.

Άρθρο 131

Τοποθέτηση εμποδίων σε τόπους κίνησης αεροσκαφών

1. Όποιος με πρόθεση τοποθετεί οποιοδήποτε εμπόδιο σε διαδρόμους ή άλλους χώρους προσγείωσης, ζώνες τροχοδρόμησης ή χώρους στάθμευσης αεροσκαφών ή προκαλεί οποιαδήποτε φθορά τους ή οποιαδήποτε καταστροφή ή βλάβη σε αεροπορικές εγκαταστάσεις του στρατού, προορισμένες για άμεση εξυπηρέτηση της πτήσης αεροσκάφους ή τις αλλοιώνει κατά οποιοδήποτε τρόπο, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με ισόβια κάθειρξη και αν δεν προέκυψε κίνδυνος για την μαχητική ικανότητα του στρατού ή σε πρόσωπα ή πράγματα, με κάθειρξη.

2. Αν η πράξη της παρ.1 τελέσθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 132

Μή τήρηση εγγράφων ή σημάτων

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, αν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 242 ΠΚ, κυβερνήτης αεροσκάφους ο οποίος :

α) Δεν συμπληρώνει κανονικά τα βιβλία του αεροσκάφους.

β) Αναγράφει ή επιτρέπει να αναγραφούν ψευδή στοιχεία στα έγγραφα του αεροσκάφους.

γ) Κυβερνά ή χειρίζεται, σε καιρό ειρήνης, αεροσκάφος με πλαστά ή παραποιημένα διακριτικά σήματα χωρίς σχετική διαταγή.

Άρθρο 133

Παραβάσεις σχετικές με απαγορευμένη περιοχή

1. Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος, χωρίς διαταγή ή εύλογη αιτία, πετά πάνω από απαγορευμένη ζώνη ή προσγειώνεται σ' αυτήν ή παραβαίνει άλλους περιοριστικούς όρους πτήσης που σχετίζονται με την περιοχή αυτή, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση.

β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 134

Διέλευση πάνω από ξένο έδαφος ή προσγείωση σε μη προσδιορισμένους τόπους

1. Κυβερνήτης ή χειριστής αεροσκάφους, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία :
  - α) Προσγειώνεται σε τόπο διαφορετικό από εκείνον όπου διατάχθηκε να προσγειωθεί ή, σε ειρηνική περίοδο, πετά πάνω από ξένη χώρα τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
  - β) Σε πολεμική περίοδο πετά πάνω από ξένη χώρα ή από έδαφος που κατέχεται από τον εχθρό ή προσγειώνεται σε τέτοια χώρα ή έδαφος, τιμωρείται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη.
2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε από αμέλεια επιβάλλεται, στην περίπτωση του στοιχείου α' φυλάκιση και στην περίπτωση του στοιχείου β' φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 135

Παράνομη χρήση αεροσκάφους

Όποιος παρανόμως χρησιμοποιεί αεροσκάφος ή αεροπορικό υλικό, τιμωρείται :

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 136

Παράνομη παραχώρηση αεροσκάφους

Διοικητής, κυβερνήτης ή οποιοσδήποτε άλλος στρατιωτικός αρμόδιος για τον χειρισμό, συντήρηση, επισκευή ή φύλαξη αεροσκάφους, ο οποίος παρανόμως παραχωρεί ή επιτρέπει σε άλλον την χρήση ή το χειρισμό αεροσκάφους ή αεροπορικού υλικού, τιμωρείται:

- α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.
- β) Σε πολεμική περίοδο, με κάθειρξη.

Άρθρο 137

Παράνομη παραχώρηση χρήσης συσκευής ασυρμάτου

Κυβερνήτης, χειριστής ή ασυρματιστής αεροσκάφους, ο οποίος επιτρέπει παρανόμως σε άλλον να χρησιμοποιήσει τη συσκευή ασυρμάτου, καθώς και όποιος παρανόμως χρησιμοποιεί τη συσκευή αυτή, τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 138

Πρόκληση κατάληψης ή καταστροφής αεροσκάφους.

Στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο, με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντά του, με αποτέλεσμα ο εχθρός να καταλάβει ή να καταστρέψει, ολικά ή μερικά, αεροσκάφος, εφόσον το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σε αμέλειά του, τιμωρείται με κάθειρξη. Αν η παράβαση των καθηκόντων τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

Άρθρο 139

Πρόκληση καταστροφής ή κατάληψης υλικού του στρατού από ουδέτερο κράτος

1. Τιμωρείται με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη, στρατιωτικός που σε πολεμική περίοδο προκαλεί με πρόθεση :
  - α) Την κατάληψη από ουδέτερο κράτος αεροσκάφους ή πλοίου ή άλλου υλικού του στρατού που επηρεάζει σημαντικά τη μαχητική ικανότητα και ιδίως άρματα μάχης ή πυροβόλα, με αποτέλεσμα να τεθεί το υλικό αυτό υπό μεσεγγύηση ή
  - β) Την καταστροφή σε ουδέτερο κράτος υλικού του στρατού από το αναφερόμενο στο στοιχείο α'.
2. Αν η πράξη τελέσθηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ

Άρθρο 140

Αποσφράγιση, υπεξαγωγή ή καταστροφή εγγράφων ή άλλων αντικειμένων

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα ανοίγει, υπεξάγει ή καταστρέφει έγγραφο ή άλλο αντικείμενο οποιασδήποτε στρατιωτικής ή διπλωματικής υπηρεσίας του οποίου ανέλαβε τη φύλαξη ή μεταφορά ή εν γνώσει επιτρέπει σε άλλον την επιχείρηση τέτοιας πράξης, ή βοηθά την τέλεσή της, ή γνωστοποιεί σε τρίτο το περιεχόμενο εγγράφου που ο ίδιος γνωρίζει λόγω της υπηρεσίας του ή της εργασίας του τιμωρείται, αν η πράξη δεν επισύρει βαρύτερη ποινή κατ'άλλη διάταξη :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών,

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

2. Αν το κατά την παρ.1 έγγραφο ή αντικείμενο έχει νομίμως χαρακτηριστεί ως απόρρητο επιβάλλεται σε ειρηνική περίοδο φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και σε πολεμική περίοδο κάθειρξη.

Άρθρο 141

Απώλεια απορρήτων

1. Όποιος από αμέλεια γίνεται πρόξενος απώλειας ή καταστροφής εγγράφων, βιβλίων ή άλλων αντικειμένων οποιασδήποτε στρατιωτικής υπηρεσίας, τα οποία χαρακτηρίστηκαν νομίμως ως απόρρητα και παραδόθηκαν σ' αυτόν για μεταφορά, φύλαξη ή διαχείριση, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο στρατιωτικός που τελεί την πράξη της προηγούμενης παραγράφου, σε σχέση με έγγραφα ή άλλα αντικείμενα διπλωματικής υπηρεσίας.

Άρθρο 142

Παράλειψη διασφάλισης απορρήτων

Όποιος σε πολεμική περίοδο και ενώ βρίσκεται σε κίνδυνο να αιχμαλωτισθεί ή να πέσει στα χέρια του εχθρού, δεν προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποκρύψει ή να εξαφανίσει τα έγγραφα ή άλλα αντικείμενα οποιασδήποτε στρατιωτικής υπηρεσίας, που χαρακτηρίστηκαν νομίμως ως απόρρητα και του παραδόθηκαν για χρήση, φύλαξη ή μεταφορά, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

Άρθρο 143

Μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας

Ως μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας θεωρούνται οι αναφερόμενες :

α) Στην κατάσταση γενικά του στρατού και του πολεμικού υλικού, στα έργα οχύρωσης, στα κρυπτογραφικά μέσα συνεννόησης, στο δίκτυο των στρατιωτικών συγκοινωνιών, στις θέσεις του στρατού, στους τόπους ανεφοδιασμού και στην κατάσταση των προμηθειών σε όπλα, πολεμοφόδια, καύσιμα, τρόφιμα ή χρήματα.

β) Στο σχέδιο οργάνωσης ή σύνθεσης του στρατού, στο σχέδιο και τα προπαρασκευαστικά μέτρα επιστράτευσης ή κινητοποίησης του στρατού και στα σχέδια στρατιωτικής επιχείρησης.

γ) Σε στρατιωτικές μετακινήσεις ή μεταφορές που εκτελούνται ή σχεδιάζονται.

δ) Στην κατάσταση της υγείας ή του φρονήματος και πειθαρχίας του στρατού ή στον αριθμό των τραυματιών, νεκρών ή αιχμαλώτων.

ε) Σε κάθε αντικείμενο που χαρακτηρίστηκε νομίμως ως απόρρητο.

Άρθρο 144

Μετάδοση στρατιωτικών μυστικών

1. Στρατιωτικός και όποιος ανήκει στην υπηρεσία του στρατού που παράνομα και με πρόθεση παραδίδει ή ανακοινώνει σε άλλον ή αφήνει με οποιοδήποτε τρόπο να περιέλθουν στην κατοχή ή στη γνώση άλλου μυστικές πληροφορίες στρατιωτικής σημασίας, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Αν πρόκειται για πληροφορίες μικρής σημασίας, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

3. Αν η πράξη τελέσθηκε σε πολεμική περίοδο για να ωφελήσει ξένο κράτος ή για να βλάψει το ελληνικό κράτος, επιβάλλεται θάνατος ή ισόβια κάθειρξη.

4. Αν οι πράξεις των παρ.1 και 2 έγιναν από αμέλεια, ο υπαίτιος τιμωρείται :

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν οι πληροφορίες της παραγράφου 1 ή τα αντικείμενα που τις περιέχουν είναι εμπιστευμένα ή προσιτά σ' αυτόν λόγω της υπηρεσίας του ή μετά από εντολή της αρχής και με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν ανακοινώθηκαν ή παραδόθηκαν σε ξένο κράτος ή σε κατάσκοπό του.

β) Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους, σε κάθε άλλη περίπτωση.

5. Ο υπαίτιος τιμωρείται, κατά τις παραπάνω διατάξεις και αν το έγκλημα τελέσθηκε μετά την έξοδό του από την υπηρεσία, εφόσον οι πληροφορίες ή τα αντικείμενα της παραγράφου 1 είχαν περιέλθει σε κατοχή ή γνώση του λόγω της υπηρεσίας του.

6. Αν ο αποδέκτης των μυστικών ήταν κατάσκοπος, μπορεί ο υπαίτιος να απαλλαγεί από την ποινή, εφόσον ανάγγειλε την πράξη στις αρχές, με αποτέλεσμα να συλληφθεί έγκαιρα ο κατάσκοπος ή να προληφθεί ο κίνδυνος.

7. Η απόπειρα και η προσφορά για την τέλεση των πράξεων αυτών τιμωρούνται με την ποινή του τετελεσμένου εγκλήματος.

Άρθρο 145

Ανακοίνωση στρατιωτικών πληροφοριών

Στρατιωτικός και όποιος ανήκει στην υπηρεσία του στρατού, που χωρίς έγκριση της στρατιωτικής αρχής ανακοινώνει ή δημοσιεύει με οποιοδήποτε μέσο πληροφορίες σχετικές με το στρατό, άλλες από τις αναφερόμενες στο άρθρο 143 ικανές να κλονίσουν την εμπιστοσύνη του κοινού σ'αυτόν, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

Άρθρο 146

Υπεξαίρεση ή φθορά ναυτιλιακών εγγράφων

Στρατιωτικός, ο οποίος υπεξαίρει, καταστρέφει, βλάπτει ή υπεξάγει ναυτιλιακά έγγραφα από πλοίο που καταλήφθηκε ή αιχμαλωτίσθηκε από το στρατό τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 147

Κλοπή και υπεξαίρεση στρατιωτικών πραγμάτων

1. Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή ή υπεξαίρεση πραγμάτων τα οποία ανήκουν στο κράτος ή σε στρατιωτικό ή έχουν αποσταλεί ή έχουν αποχωρισθεί προς αποστολή στο στρατό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν το αντικείμενο της πράξης είναι :

α) Είδος οπλισμού ή πολεμοφόδια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

β) Ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

2. Αν το αντικείμενο της κλοπής είναι πράγματα που είναι προσιτά στο δράστη λόγω της υπηρεσίας του, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή σε βάρος ιδιώτη ο οποίος του παραχώρησε κατάλυμα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

4. Αν η υπεξαίρεση πραγμάτων που ανήκουν στο κράτος τελέσθηκε από στρατιωτικό υπόλογο, στον οποίο έχει ανατεθεί η φύλαξη, διαχείριση, διανομή ή παράδοσή τους, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

5. Σε πολεμική περίοδο στον υπαίτιο των πράξεων που προβλέπονται στις παρ.1 έως 4, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και αν το αντικείμενο της πράξης είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, ισόβια κάθειρξη.

6. Η διάταξη του άρθρου 379 ΠΚ εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων, η δε διάταξη του άρθρου 377 παρ.1 ΠΚ, εφαρμόζεται επίσης εφόσον η κλοπή ή η υπεξαίρεση αφορά σε πράγματα μικρής στρατιωτικής σημασίας και ευτελούς αξίας.

7. Οι ποινές του άρθρου αυτού επιβάλλονται εφόσον οι πράξεις δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 148

Πλαστογραφία, ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λ.π.

1. Στρατιωτικός υπόλογος που κατά τη στρατιωτική διαχείριση τελεί πράξη προβλεπόμενη από τα άρθρα 216 και 242 του ποινικού κώδικα, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Σε πολεμική περίοδο στον υπαίτιο των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

3. Οι ποινές του άρθρου αυτού επιβάλλονται εφόσον οι πράξεις δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 149

Σύληση νεκρού και κλοπή κατά πληγωμένου ή ναυαγού

1. Στρατιωτικός που συλεί νεκρό ή διαπράττει κλοπή σε βάρος τραυματία, αρρώστου, ναυαγού ή θύματος ατυχήματος, τιμωρείται :

α) Με κάθειρξη, αν η πράξη τελέστηκε κατά τη διάρκεια εχθροπραξιών ή αμέσως μετά από αυτές.

β) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους σε κάθε άλλη περίπτωση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

2. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 380 του ποινικού κώδικα ή αν η σύληση του νεκρού έγινε με τρόπο ιδιαιτέρως απεχθή, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

Άρθρο 150

Διαρπαγή σε εχθρικό έδαφος

1. Στρατιωτικός που σε εχθρικό έδαφος κατεχόμενο από τον Ελληνικό στρατό επιδίδεται σε διαρπαγές, παίρνοντας στην κατοχή του χωρίς εξουσιοδότηση ή άμεση ανάγκη, τρόφιμα ή αντικείμενα ιματισμού ή εξάρτησης, ή άλλα αντικείμενα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος ανήκει στην υπηρεσία ή την ακολουθία του στρατού και τελεί τις παραπάνω πράξεις.

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέσθηκε με σωματική βία κατά προσώπου ή από αξιωματικό ή από δύο ή περισσότερους ενωμένους, επιβάλλεται κάθειρξη.

3. Αξιωματικός ή υπαξιωματικός που δεν χρησιμοποιεί κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή του, για να παρεμποδίσει την παραπάνω πράξη, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 151

Ενεχυρίαση

Στρατιωτικός που ενεχυριάζει πράγματα διαπτεπιστευμένα σ' αυτόν για την υπηρεσία, τιμωρείται :

α) Σε ειρηνική περίοδο, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και αν ενεχυριάσει πράγματα του ιματισμού του, με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.

β) Σε πολεμική περίοδο με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 152

Εκμετάλλευση εμπιστευμένων

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται ο στρατιωτικός ο οποίος:

α) Χωρίς πρόθεση υπεξαίρεσης ή απιστίας τοκίζει ή μεταχειρίζεται κατά άλλο τρόπο προς όφελος δικό του ή άλλου ή παραχωρεί σε άλλον προς χρήση χρήματα ή πράγματα των οποίων έχει την κατοχή λόγω της υπηρεσίας του.

β) Χρησιμοποιεί παράνομα στρατιωτικό εργαστήριο για να κατασκευάσει πράγματα δικά του ή άλλου.

γ) Χρησιμοποιεί παράνομα την εργασία του προσωπικού που έχει υπό τις διαταγές του, προς όφελος δικό του ή άλλου.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

3. Σε πολεμική περίοδο επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών ή φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

Άρθρο 153

Αγορά, απόκρυψη ή αποδοχή ως ενέχυρου

Όποιος σε πολεμική περίοδο πωλεί, αγοράζει, αποκρύπτει ή δέχεται ως ενέχυρο πράγμα του οποίου νομίμως απαγορεύεται η ελεύθερη διάθεση για την εξυπηρέτηση των στρατιωτικών αναγκών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 154

Νοθεία

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, τιμωρείται ο στρατιωτικός ή ο υπάλληλος της στρατιωτικής υπηρεσίας, ο οποίος ενώ είναι εντεταλμένος να διαχειρίζεται, πωλεί, διανέμει ή παραδίδει τρόφιμα ή άλλα είδη βιοτικής ανάγκης ή οποιαδήποτε στρατιωτικά πράγματα :

α) Πωλεί, διανέμει ή θέτει σε κυκλοφορία τέτοια πράγματα νοθευμένα ή παραποιημένα ή αλλοιωμένα ή στερούμενα των απαραίτητων θρεπτικών ουσιών.

β) Τα νοθεύει ή τα παραποιεί ο ίδιος.

γ) Κατέχει ή μεταχειρίζεται ζυγαριές ή μέτρα ή σταθμά ανακριβή ή διαφορετικά από αυτά που έλαβε διαταγή να χρησιμοποιεί ή αρνείται τη μέτρηση ή τη στάθμιση ή πωλεί ή χορηγεί με μέτρο είδη των οποίων η πώληση είναι καθορισμένη να γίνεται με σταθμά. Τα ανακριβή μέτρα ή σταθμά ή ζυγαριές κατάσχονται και καταστρέφονται.

2. Αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και έκπτωση.

3. Σε πολεμική περίοδο, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Άρθρο 155

Κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο

Στρατιωτικός που τελεί κλοπή σε πλοίο αιχμαλωτισμένο, πριν υψωθεί σ' αυτό η εθνική σημαία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

**ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ - ΑΜΑΧΟΙ**

Άρθρο 156

Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία κατά αιχμαλώτου

1. Στρατιωτικός που εξυβρίζει ή απειλεί αιχμάλωτο ή βιαιοπραγεί κατ'αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν η πράξη που προβλέπεται σ'αυτήν τελέσθηκε εναντίον αιχμαλώτου από άλλο αιχμάλωτο, ο οποίος ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

Άρθρο 157

Ωμότητες εναντίον αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που διαπράττει βασανιστήρια ή άλλες προσβολές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, κατά τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 137Α του ΠΚ, σε βάρος αιχμαλώτου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 158

Προσβολή της θρησκείας αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που αυθαίρετα παρακωλύει την εύλογη, εντός των ορίων που επιβάλλουν τα ορισμένα μέτρα τάξης που έχουν ληφθεί από τη στρατιωτική αρχή, άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων αιχμαλώτου ή ενώπιον του καθυβρίζει τη θρησκεία του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 159

Εξαναγκασμός αιχμαλώτου σε παροχή πληροφοριών

Στρατιωτικός που μεταχειρίζεται σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας για να εξαναγκάσει αιχμάλωτο σε παροχή πληροφοριών που μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντα της πατρίδας του ή σε παροχή εργασίας που έχει άμεση σχέση με τις πολεμικές επιχειρήσεις ή απαγορεύεται από τις διεθνείς συμβάσεις, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 160

Κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου

Στρατιωτικός που διαπράττει κλοπή σε βάρος αιχμαλώτου, τον οποίο έχει υπό τη φύλαξή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 161

Βιαιοπραγία εναντίον αμάχων

Στρατιωτικός που χωρίς πρόκληση ή ανάγκη βιαιοπραγεί εναντίον αμάχων πολιτών του εχθρικού κράτους, ή συλλαμβάνει πρόσωπα ως ομήρους, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 162

Εξύβριση, απειλή ή βιαιοπραγία από αιχμάλωτο

1. Αιχμάλωτος που εξυβρίζει, απειλεί ή βιαιοπραγεί εναντίον έλληνα στρατιωτικού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν το έγκλημα που προβλέπεται σ'αυτήν τελέσθηκε από αιχμάλωτο εναντίον άλλου αιχμαλώτου, ο οποίος ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

Άρθρο 163

Ανυπακοή αιχμαλώτου

1. Αιχμάλωτος που δεν υπακούει σε νόμιμη και σύμφωνη με τις διεθνείς συμβάσεις διαταγή έλληνα στρατιωτικού που έχει υποχρέωση να τον φυλάξει, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν το έγκλημα που προβλέπεται σ'αυτήν τελέσθηκε από αιχμάλωτο ως προς διαταγή άλλου αιχμαλώτου, ο οποίος ορίσθηκε από την ελληνική στρατιωτική αρχή επικεφαλής αιχμαλώτων για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

Άρθρο 164

Στάση αιχμαλώτων

1. Σε κατάσταση στάσης θεωρούνται οι αιχμάλωτοι, οι οποίοι, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι διαπράττουν το έγκλημα της ανυπακοής αιχμαλώτου ή βιαιοπραγούν κατά προσώπων ή προβαίνουν σε καταστροφή πραγμάτων.

2. Οι υποκινητές και όσοι τέθηκαν επικεφαλής της στάσης, καθώς και οι συμμετοχοί αξιωματικοί και υπαξιωματικοί τιμωρούνται με θάνατο ή ισόβια κάθειρξη και οι λοιποί με κάθειρξη.

3. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν τελέσθηκε η πράξη, οι υποκινητές της τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και εκείνοι που αποδέχθηκαν την πρόσκληση για την τέλεση στάσης, με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο 165

Ομαδική απείθεια αιχμαλώτων

1. Σε κατάσταση ομαδικής απείθειας θεωρούνται οι αιχμάλωτοι οι οποίοι, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 164, τρεις ή περισσότεροι ενωμένοι :

α) Επιμένουν στην υποβολή ομαδικού παραπόνου, αίτησης ή αναφοράς, προφορικής ή γραπτής.

β) Υποβάλλουν χωριστά, αλλά μετά από προηγούμενη συμφωνία, το ίδιο παράπονο, αίτηση ή αναφορά.

2. Οι υποκινητές τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και οι λοιποί με φυλάκιση.

3. Οι υποκινητές ομαδικής απείθειας αιχμαλώτων που δεν πραγματοποιήθηκε τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

Άρθρο 166

Παράβαση διαταγών αρχηγού

Όποιος παραβαίνει τις γενικές διαταγές του αρχηγού του ελληνικού στρατού που δρα σε κατεχόμενα ξένα εδάφη ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν αρχηγού, τιμωρείται με φυλάκιση.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 167

Δικαστήρια

1. Η ποινική δικαιοσύνη στο στρατό απονέμεται από τα στρατιωτικά δικαστήρια και τον Άρειο Πάγο.

2. Οι στρατιωτικοί δικαστές και οι αναθεωρητές περιβάλλονται με εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας.

3. Οι αποφάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων είναι ειδικά και εμπειριστατωμένα αιτιολογημένες.

Άρθρο 168

Ίδρυση, λειτουργία

1. Σε όλη την επικράτεια λειτουργούν :

α) Πέντε στρατοδικεία με έδρα την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Ξάνθη, τη Λάρισα και τα Χανιά.

β) Δύο ναυτοδικεία με έδρα τον Πειραιά και τα Χανιά.

γ) Τρία αεροδικεία με έδρα την Αθήνα, τη Λάρισα και τα Χανιά.

δ) Ένα Αναθεωρητικό Δικαστήριο με έδρα την Αθήνα.

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού μπορεί :

α) Να ιδρύονται ή να καταργούνται στρατοδικεία, να ορίζεται ή να μεταβάλλεται η έδρα, η κατά τόπο αρμοδιότητά τους και ο χρόνος έναρξης και λήξης της λειτουργίας τους.

β) Να ορίζεται ότι στρατιωτικό δικαστήριο ή τμήμα του μπορεί να συνεδριάζει και εκτός της έδρας του, οπότε ορίζεται και ο τόπος συνεδρίασης.

γ) Να ορίζεται ότι στρατοδικείο μπορεί να λειτουργεί συγχρόνως και ως δικαστήριο άλλου κλάδου των ενόπλων δυνάμεων, εφόσον υπηρετούν στρατιωτικοί του κλάδου αυτού στην περιφέρειά του, οπότε ορίζεται και ο χρόνος έναρξης ή και λήξης της λειτουργίας του με την αρμοδιότητα αυτή.

3. Τα στρατιωτικά δικαστήρια μπορούν, με απόφαση του Υπουργού, να χωρίζονται σε τμήματα.

Άρθρο 169

Δικαστικά καταστήματα

1. Αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, τα στρατιωτικά δικαστήρια συνεδριάζουν στα δικαστικά καταστήματα που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού. Ο πρόεδρος ορίζει την αίθουσα συνεδριάσεων κάθε δικαστηρίου με πράξη του, που κοινοποιείται στο δικηγορικό σύλλογο και δημοσιεύεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Αν για οποιονδήποτε λόγο είναι αδύνατη η συνεδρίαση του δικαστηρίου στην ορισμένη αίθουσα, ο δικαστής που διευθύνει τη συνεδρίαση ορίζει άλλη αίθουσα του καταστήματος, με πράξη του ή με προφορική δήλωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά και γνωστοποιείται με τον προσφορότερο τρόπο, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης ή την επανάληψή της.

Άρθρο 170

Διαρρύθμιση αιθουσών

1. Στην αίθουσα συνεδριάσεων υπάρχει ιδιαίτερη έδρα για το δικαστήριο, ειδικά έδρανα για τους δικηγόρους και χωριστές θέσεις για τους διαδίκους, τους κατηγορούμενους, τους μάρτυρες και τους ακροατές. Οι λεπτομέρειες της διαρρύθμισης των αιθουσών των συνεδριάσεων των δικαστηρίων ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού.

2. Η θέση του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση, είναι στο μέσο των άλλων δικαστών, του εισαγγελέα στα δεξιά και του γραμματέα στα αριστερά τους.

Άρθρο 171

Τοποθέτηση στρατιωτικών δικαστών

1. Σε κάθε στρατοδικείο τοποθετούνται :

α) Ένας στρατιωτικός δικαστής Α΄ ή Β΄, ως πρόεδρος.

β) Δύο ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ ή πάρεδροι, ως δικαστές.

γ) Ένας ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Β΄, Γ΄ ή Δ΄, ως ανακριτές.

2. Στην εισαγγελία του στρατοδικείου τοποθετούνται ένας στρατιωτικός δικαστής Α ή Β ως εισαγγελέας και ένας ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Α, Β, Γ, Δ ή πάρεδροι, ως αντεισαγγελείς

Άρθρο 172

Σύνθεση στρατοδικείων

1. Τα στρατοδικεία συντίθενται κατά πλειοψηφία από στρατιωτικούς δικαστές, καθώς και από στρατοδίκες. Ως στρατοδίκες ορίζονται αξιωματικοί απόφοιτοι των παραγωγικών σχολών αξιωματικών των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Αν κατηγορούμενοι είναι μόνο λιμενικοί, ως στρατοδίκες μπορεί να ορίζονται και αξιωματικοί γενικών υπηρεσιών του λιμενικού σώματος.

2. Στις δημόσιες συνεδριάσεις παρίσταται ο εισαγγελέας του δικαστηρίου και δικαστικός γραμματέας.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή η σύνθεση του δικαστηρίου με συμμετοχή κατά πλειοψηφία στρατιωτικών δικαστών από εκείνους που υπηρετούν σ΄ αυτό, ο πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ορίζει άλλους στρατιωτικούς δικαστές προς συμπλήρωση της σύνθεσης.

4. Τους στρατιωτικούς δικαστές κάθε δικασίμου ορίζει ο πρόεδρος του στρατοδικείου από αυτούς που υπηρετούν ή έχουν διατεθεί στο δικαστήριο. Οι στρατοδίκες επιλέγονται με κλήρωση, από πίνακα των αξιωματικών του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 που υπηρετούν στην έδρα και αν αυτοί δεν επαρκούν, στην περιφέρεια του δικαστηρίου. Η κλήρωση γίνεται το πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα, για τις δικασίμους του επόμενου μήνα. Κάθε λεπτομέρεια σχετική με τον τρόπο σύνταξης του πίνακα, τους λόγους ανικανότητας και τα κωλύματα αναγραφής σ΄ αυτόν, καθώς και με την κλήρωση των στρατοδικών, ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Για την εφαρμογή των δικονομικών διατάξεων αυτού του κώδικα, οι στρατιωτικοί δικαστές θεωρούνται αρχαιότεροι από τους ομοιοβάθμους τους στρατοδίκες που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου.

Άρθρο 173

Αναπλήρωση προέδρου

Το πρόεδρο όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει κατά σειρά ο κατά βαθμό ανώτερος ή αρχαιότερος από τους στρατιωτικούς δικαστές που υπηρετούν στο στρατοδικείο και αν δεν υπάρχει, άλλος που ορίζεται από τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 174

Αναπλήρωση εισαγγελέα

1. Τον εισαγγελέα όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει κατά σειρά ο κατά βαθμό ανώτερος ή αρχαιότερος αντεισαγγελέας ή εισαγγελικός πάρεδρος και αν δεν υπάρχει, τον αναπληρώνει στρατιωτικός δικαστής οποιουδήποτε βαθμού, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

2. Ο εισαγγελέας εάν κρίνει ότι ενδέχεται να κωλυθεί λόγω της προβλεπόμενης μεγάλης διάρκειας μιας δίκης, μπορεί να ορίσει αναπληρωτή του, που συμπαρίσταται σε όλη τη διάρκεια της δίκης, δεν δικαιούται όμως να υποβάλει προτάσεις προς το δικαστήριο εκτός αν αναπληρώνει τον εισαγγελέα.

Άρθρο 175

Καθήκοντα εισαγγελέων και ανακριτών

Οι εισαγγελείς, αντεισαγγελείς και ανακριτές των στρατιωτικών δικαστηρίων εκτελούν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ).

Άρθρο 176

Βαθμός και αναπλήρωση ανακριτή

1. Ο βαθμός του ανακριτή δεν εξαρτάται από το βαθμό του κατηγορουμένου.
2. Τον ανακριτή αν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει άλλος ανακριτής, που ορίζεται από τον πρόεδρο του στρατοδικείου, από αυτούς που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Αν δεν υπάρχει άλλος ανακριτής ή αυτός που υπηρετεί απουσιάζει ή κωλύεται, ο πρόεδρος ορίζει άλλο στρατιωτικό δικαστή από αυτούς που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Αν δεν υπάρχει τέτοιος ή κωλύεται, τον ανακριτή αναπληρώνει άλλος στρατιωτικός δικαστής, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 177

Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργιών

1. Αν υπάρχει έλλειψη δικαστικών λειτουργιών στην έδρα του Στρατοδικείου, μπορεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, να ανατεθούν καθήκοντα προέδρου, εισαγγελέα, ανακριτών και μελών στρατοδικείου σε δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, που υπηρετούν στην έδρα του στρατοδικείου, κατά την αντιστοιχία τους προς τους βαθμούς των πρώτων.
2. Οι δικαστικοί λειτουργοί στους οποίους ανατίθενται τα κατά την προηγούμενη παράγραφο καθήκοντα δεν απαλλάσσονται από τα κύρια καθήκοντά τους.

Άρθρο 178

Συγκρότηση στρατοδικείου - Βαθμός προέδρου και μελών

1. Το στρατοδικείο δικάζει ως τριμελές ή πενταμελές. Το τριμελές στρατοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο, από ένα στρατιωτικό δικαστή ή πάρεδρο και από ένα στρατοδίκη. Το πενταμελές στρατοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο, από δύο ή τρεις στρατιωτικούς δικαστές ή από ένα ή δύο στρατιωτικούς δικαστές και ένα πάρεδρο και από ένα ή δύο στρατοδίκες. Οι στρατοδίκες δεν επιτρέπεται να έχουν βαθμό ανώτερο από το βαθμό του προέδρου. Στη σύνθεση του στρατοδικείου δεν μπορεί να μετάρχει ο ανακριτής της υπόθεσης.
2. Ο βαθμός του προέδρου και των στρατοδικών που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου μεταβάλλεται ανάλογα με το βαθμό του κατηγορουμένου, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα :

Κατηγορούμενος	Πρόεδρος	Στρατοδίκες
1. Στρατιώτης μέχρι και Υπολοχαγός	Στρατιωτικός Δικαστής Α΄ ή Β΄	Τουλάχιστον Λοχαγός
2. Λοχαγός	Στρατιωτικός Δικαστής Α΄ ή Β΄	Τουλάχιστον Ταγματάρχες
3. Ταγματάρχης	Στρατιωτικός Δικαστής Α΄ ή Β΄	Τουλάχιστον Αντισυνταγματάρχες
4. Αντισυνταγματάρχης	Στρατιωτικός Δικαστής Α΄	Τουλάχιστον Συνταγματάρχες
5. Συνταγματάρχης	Μέλος Αναθεωρητικού	Τουλάχιστον Ταξίαρχοι
6. Ταξίαρχος	Μέλος Αναθεωρητικού	Τουλάχιστον Ταξίαρχοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου
7. Υποστράτηγος	Αναθεωρητής Β΄	Τουλάχιστον Υποστράτηγοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου
8. Αντιστράτηγος	Ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου	Τουλάχιστον Αντιστράτηγοι αρχαιότεροι του κατηγορουμένου
9. Στρατηγός	Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου ή Αρεοπαγίτης οριζόμενος από την Ολομέλεια του ΑΠ	Στρατηγοί αρχαιότεροι του κατηγορουμένου

3. Στις περιπτώσεις 5, 6 και 7 του πίνακα ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ορίζει, κατόπιν αιτήσεως του εισαγγελέα του αρμοδίου στρατοδικείου, το μέλος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου που θα προεδρεύσει.

4. Στις περιπτώσεις που προεδρεύει του στρατοδικείου ο Πρόεδρος ή μέλος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή Αντιπρόεδρος του ΑΠ ή Αρεοπαγίτης, ο τακτικός πρόεδρος μετέχει υποχρεωτικά στη σύνθεση.

5. Στις περιπτώσεις 1 έως και 4 του πίνακα, οι στρατιωτικοί δικαστές που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου έχουν βαθμό στρατιωτικού δικαστή Α ή Β ή Γ ή Δ ή παρέδρου, στις δε περιπτώσεις 5 έως και 9 πρέπει να έχουν βαθμό στρατιωτικού δικαστή Α ή Β ή Γ. Σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος ο ένας μόνος από αυτούς μπορεί να αναπληρωθεί από στρατιωτικό δικαστή Δ.

6. Στην περίπτωση 8 του πίνακα οι στρατοδίκες λαμβάνονται, αν χρειασθεί και από τους αντίστοιχους βαθμούς άλλων κλάδων των ενόπλων δυνάμεων. Σε περίπτωση έλλειψης, ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, μετά από αίτηση του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατοδικείου, στέλνει στον πρόεδρο του στρατοδικείου αυτού κατάσταση με τα ονόματα στρατηγών, ναυάρχων, πτεράρχων, αντιστρατήγων, αντιναυάρχων και αντιπτεράρχων, οι οποίοι αποστρατεύθηκαν την τελευταία πενταετία και πριν από την αποστρατεία τους ήταν αρχαιότεροι του κατηγορουμένου. Αν η κατάσταση έχει λιγότερους από οκτώ, λόγω έλλειψης, η πενταετία αυξάνει ανά έτος μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός αυτός. Ένα τουλάχιστον μήνα πριν από τη δικάσιμο, ο πρόεδρος του στρατοδικείου με κλήρωση επιλέγει από αυτούς τον απαιτούμενο αριθμό τακτικών και αναπληρωματικών, οι οποίοι και ανακαλούνται στην ενέργεια από τον Υπουργό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και διατίθενται στον πρόεδρο του στρατοδικείου για να μετάσχουν στη σύνθεση ως στρατοδίκες.

7. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση 9 του πίνακα, οπότε αν κληρωθούν αντιστράτηγοι, αντιναύαρχοι ή αντιπτεράρχοι, απονέμεται σ'αυτούς ο βαθμός του στρατηγού, ναυάρχου ή πτεράρχου αντίστοιχα, μέχρι να εκδοθεί η απόφαση του στρατοδικείου.

8. Ο τρόπος και οι λοιπές λεπτομέρειες της κλήρωσης των στρατοδικών στις περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 4 καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού.

9. Κατά την εφαρμογή του άρθρου αυτού για τη σύνθεση των ναυτοδικείων ή αεροδικείων, λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχοι βαθμοί του ναυτικού ή της αεροπορίας.

10. Το δικαστικό συμβούλιο του στρατοδικείου συντίθεται από τον πρόεδρο και δύο στρατιωτικούς δικαστές, από τους οποίους ο ένας μπορεί να είναι πάρεδρος.

Άρθρο 179

Σύνθεση με συγκατηγορούμενους διαφόρου βαθμού και σε περίπτωση συνάφειας

Σε περίπτωση συμμετοχής ή συνάφειας, για τη σύνθεση του στρατοδικείου λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του ανωτέρου από τους κατηγορουμένους.

Άρθρο 180

Σύνθεση με κατηγορούμενο απόστρατο στρατιωτικό

1. Αν κατηγορείται απόστρατος στρατιωτικός για πράξη που τελέσθηκε πριν αποστρατευθεί, για τη σύνθεση του στρατοδικείου λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός που είχε πριν από την αποστράτευσή του.

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και σε κατηγορούμενο στρατιωτικό που στερήθηκε ή απώλεσε με οποιοδήποτε τρόπο το βαθμό του, για πράξη που τελέσθηκε πριν από τη στέρηση ή την απώλεια του βαθμού του.

Άρθρο 181

Σύνθεση με κατηγορούμενο αιχμάλωτο

Όταν κατηγορούμενος είναι αιχμάλωτος εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 178, 179 και 180 και λαμβάνεται υπόψη, αν είναι δυνατό, ο βαθμός του ανάλογα με τους βαθμούς των Ελλήνων αξιωματικών.

Άρθρο 182

Συμπάρεδρα μέλη

1. Αν ο πρόεδρος του στρατοδικείου προβλέπει ότι κάποια δίκη θα διαρκέσει πολύ, μπορεί να προσλάβει μέχρι δύο στρατιωτικούς δικαστές και μέχρι δύο στρατοδίκες, ως συμπάρεδρα μέλη.

2. Τα συμπάρεδρα μέλη αναπληρώνουν, κατά τη σειρά του βαθμού ή της αρχαιότητάς τους, μέλος του στρατοδικείου, ίδιας με τη δική τους ιδιότητας, σε περίπτωση κωλύματός του κατά τη διάρκεια της δίκης και συμμετέχουν στη διαδικασία όχι όμως και στη διάσκεψη, εκτός αν έχει λάβει χώρα αναπλήρωση. Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου, προεδρεύει ο αρχαιότερος στρατιωτικός δικαστής της σύνθεσης είτε είναι τακτικό είτε είναι συμπάρεδρο μέλος, ανεξάρτητα από το βαθμό του κατηγορουμένου και των στρατοδικών.

Άρθρο 183

Ορκωμοσία στρατοδικών

Κατά την έναρξη της διαδικασίας στο ακροατήριο οι στρατοδίκες που μετέχουν στη σύνθεση του στρατοδικείου, μετά από πρόσκληση του προέδρου, δίνουν τον παρακάτω όρκο:

“Ορκίζομαι ότι θα εκτελέσω πιστά και ευσυνειδήτητα τα καθήκοντα του στρατοδίκη, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για τη διακρίβωση της αλήθειας, κρίνοντας αμερόληπτα και εφαρμόζοντας το νόμο για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης”.

Άρθρο 184

Δικαστικός γραμματέας

1. Σε κάθε στρατοδικείο τοποθετούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ένας ή περισσότεροι δικαστικοί γραμματείς αξιωματικοί και ανθυπασπιστές, οι οποίοι αποτελούν τη γραμματεία του.

2. Κατά τις συνεδριάσεις των στρατοδικείων στο ακροατήριο καθήκοντα γραμματέα εκτελεί πάντοτε αξιωματικός ή ανθυπασπιστής δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συντάσσει τα πρακτικά με ευθύνη δική του και του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση.

Άρθρο 185

Αναπλήρωση του γραμματέα

Τον γραμματέα όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει, με παραγγελία του προέδρου, άλλος αξιωματικός ή ανθυπασπιστής δικαστικός γραμματέας. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης είναι δυνατό, μετά από απόφαση του δικαστηρίου, σε περίπτωση κωλύματος του γραμματέα που μετέχει στη συνεδρίαση, να τον αναπληρώσει άλλος γραμματέας. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται και χωρίς τη σύμπραξη γραμματέα και καταχωρίζεται στα πρακτικά από το νέο γραμματέα.

Άρθρο 186

Γραμματέας συμβουλίου

Στη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου μετέχει δικαστικός γραμματέας, ο οποίος αναπληρώνεται σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 187

Σύνθεση Αναθεωρητικού Δικαστηρίου

1. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο δικάζει με τριμελή ή πενταμελή σύνθεση στην οποία μετέχουν ο πρόεδρος και ανάλογος αριθμός αναθεωρητών. Στις συνεδριάσεις στο ακροατήριο παρίσταται ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, καθώς και δικαστικός γραμματέας.

2. Για την εκδίκαση των ενδίκων μέσων της αναθεώρησης και έφεσης κατ'αποφάσεως στρατοδικείου, στη σύνθεση του οποίου είχε προεδρεύσει ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ή Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου ή Αρεοπαγίτης, το Αναθεωρητικό Δικαστήριο προεδρεύεται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου ή το νόμιμο αναπληρωτή του, καθήκοντα δε εισαγγελέα στο ακροατήριο, μπορεί να ασκήσει ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του, κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού.

3. Το δικαστικό συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου συντίθεται από τον Πρόεδρο και δύο αναθεωρητές.

Άρθρο 188

Συγκρότηση

1. Στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο τοποθετούνται ένας Αναθεωρητής Α' ως Πρόεδρος, τρεις Αναθεωρητές Β' ως Αντιπρόεδροι και τουλάχιστον έξι Αναθεωρητές Γ' ως μέλη.

2. Στην Εισαγγελία του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου τοποθετούνται ένας Αναθεωρητής Α' ως Εισαγγελέας και ένας ή περισσότεροι Αναθεωρητές Γ' ως Αντεισαγγελείς.

Άρθρο 189

Αναπλήρωση προέδρου

Τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει αναπληρώνουν κατά σειρά αρχαιότητας οι αντιπρόεδροι και αν κωλύονται ή δεν υπάρχουν, το κατά βαθμό ή αρχαιότητα επόμενο μέλος του Δικαστηρίου.

Άρθρο 190

Αναπλήρωση εισαγγελέα

1. Τον εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζει, κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνουν κατά σειρά αρχαιότητας οι αντεισαγγελείς και σε περίπτωση που κωλύονται και αυτοί ή δεν υπάρχουν, το νεότερο κατά σειρά μέλος του Δικαστηρίου.

2. Στο ακροατήριο μπορεί να αναπληρώσει τον εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν κωλύονται ή δεν υπάρχουν, στρατιωτικός δικαστής Α' ή Β', ο οποίος ορίζεται από τον πρόεδρο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 191

Αναπλήρωση των μελών

1. Τα μέλη του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν απουσιάζουν, κωλύονται ή δεν υπάρχουν, αναπληρώνουν μέχρι δύο το πολύ στρατιωτικοί δικαστές Α' ή Β'. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και το άρθρο 178.

2. Το άρθρο 182 εφαρμόζεται ανάλογα και στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

Άρθρο 192

Γραμματεία

Τα άρθρα 184, 185 και 186 εφαρμόζονται ανάλογα και στο Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 193

Δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων

1. Στη δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων υπάγονται όσοι είναι στρατιωτικοί κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, καθώς και οι αιχμάλωτοι πολέμου.

2. Οι στρατιωτικοί δεν υπάγονται στα στρατιωτικά, αλλά στα κοινά ποινικά δικαστήρια για :

α) Μη στρατιωτικά εγκλήματα, που διαπράττουν κατά τη διάρκεια της αδείας, αργίας ή διαθεσιμότητας, όταν αυτές υπερβαίνουν τους τρεις μήνες ή κατά τη διάρκεια της λιποταξίας.

β) Πλημμελήματα και πταίσματα που διαπράττουν στο ακροατήριο οποιουδήποτε κοινού ποινικού δικαστηρίου, αν αυτά δικασθούν αμέσως σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ.

γ) Παραβάσεις των νόμων για τη διεξαγωγή των δημοσίων εκλογών ή δημοψηφίσματος.

δ) Τα εγκλήματα της ναυταπάτης, πειρατείας και μονομαχίας καθώς και τα εγκλήματα που τελούνται κατά τη διάρκεια της μονομαχίας.

ε) Παραβάσεις του τελωνειακού και δασικού κώδικα και των νόμων περί θήρας και αλιείας.

στ) Παραβάσεις των φορολογικών νόμων και του αγορανομικού κώδικα, με εξαίρεση τις πράξεις του άρθρου 154 του κώδικα αυτού.

ζ) Κακουργήματα και πλημμελήματα που με ειδικούς νόμους υπάγονται στα εφετεία.

η) Εγκλήματα που διαπράττουν σε βάρος οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας, όταν τα όργανα αυτά εκτελούν τα καθήκοντά τους ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτά.

Άρθρο 194

Αρμοδιότητα των στρατοδικείων

1. Οι στρατιωτικοί υπάγονται :

α) Του στρατού ξηράς, στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.

β) Του πολεμικού ναυτικού και του λιμενικού σώματος, στην αρμοδιότητα του ναυτοδικείου.

γ) Της πολεμικής αεροπορίας, στην αρμοδιότητα του αεροδικείου.

2. Οι στρατιωτικοί που ανήκουν στα κοινά σώματα των ενόπλων δυνάμεων, υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου του κλάδου των ενόπλων δυνάμεων στον οποίο υπηρετούσαν κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης. Όσοι απ' αυτούς υπηρετούν στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας ή σε υπηρεσίες υπαγόμενες σ' αυτό υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.

3. Οι αιχμάλωτοι πολέμου υπάγονται στο στρατοδικείο του κλάδου των ενόπλων δυνάμεων που έχει την ευθύνη της φύλαξής τους κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης.

Άρθρο 195

Συμμετοχή στρατιωτικών και ιδιωτών

Αν στο έγκλημα συμμετέχουν στρατιωτικοί και ιδιώτες, αρμόδια είναι :

α) Τα κοινά ποινικά δικαστήρια, αν το έγκλημα είναι του κοινού ποινικού δικαίου.

β) Τα στρατοδικεία για τους στρατιωτικούς και τα κοινά ποινικά δικαστήρια για τους ιδιώτες, αν το έγκλημα είναι στρατιωτικό.

Άρθρο 196

Συμμετοχή στρατιωτικών διαφορετικών κλάδων

1. Αν οι συμμετοχοί σε έγκλημα υπάγονται σε στρατοδικεία διαφορετικών κλάδων, αρμόδιο για όλους είναι εκείνο στο οποίο υπάγεται ο συμμετοχος του οποίου η πράξη επισύρει τη βαρύτερη ποινή και αν δεν μπορεί να γίνει διάκριση με βάση τη βαρύτητα της ποινής, το στρατοδικείο του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε πρώτα την ποινική δίωξη και σε περίπτωση ταυτόχρονης άσκησης, κατά σειρά το στρατοδικείο, ναυτοδικείο και αεροδικείο.

2. Αν το έγκλημα τελέσθηκε σε τόπο που βρίσκεται σε θέση που πολιορκείται, όλοι οι συμμετοχοί υπάγονται στο στρατοδικείο του κλάδου στον οποίο ανήκει αυτός που ασκεί τη διοίκηση.

Άρθρο 197

Αρμοδιότητα επί συναφών, κατ'εξακολούθηση και διαρκών εγκλημάτων

1. Αν συρρέουν εγκλήματα που υπάγονται άλλα σε στρατιωτικά δικαστήρια και άλλα στα κοινά ποινικά δικαστήρια, δικάζονται από το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για το βαρύτερο έγκλημα. Κατ'εξαίρεση, η λιποταξία δικάζεται πάντα από τα στρατιωτικά δικαστήρια.

2. Αν από τις μερικότερες πράξεις ενός κατ'εξακολούθηση εγκλήματος, άλλες τελέσθηκαν σε χρόνο που ο δράστης ήταν στρατιωτικός και άλλες που ήταν ιδιώτης, δικάζουν για όλες τα κοινά ποινικά δικαστήρια. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και στα διαρκή εγκλήματα.

Άρθρο 198

Αρμοδιότητα καθ'ύλη

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς στρατοδικείου υπάγονται τα πταίσματα, καθώς και τα πλημμελήματα, τα οποία κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου. Τα λοιπά εγκλήματα υπάγονται στην αρμοδιότητα του πενταμελούς στρατοδικείου.

2. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο δικάζει :

α) Εφέσεις :

(1) Με τριμελή σύνθεση, κατ'αποφάσεων των τριμελών στρατοδικείων.

(2) Με πενταμελή σύνθεση, κατ'αποφάσεων των πενταμελών στρατοδικείων

β) Αναθεωρήσεις, με πενταμελή σύνθεση.

Άρθρο 199

Τοπική αρμοδιότητα

1. Αρμόδιο κατά τόπο στρατοδικείο είναι κατά σειρά εκείνο στην περιφέρεια του οποίου τελέσθηκε η πράξη, του τόπου όπου υπηρετεί ή κατοικεί ή διαμένει ο κατηγορούμενος κατά το χρόνο άσκησης της ποινικής δίωξης ή του τόπου όπου συνελήφθη.

2. Για τις πράξεις που τελούνται στην αλλοδαπή αρμόδια είναι τα στρατοδικεία που εδρεύουν στην Αθήνα και στον Πειραιά.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 200

1. Στο χώρο δικαιοδοσίας των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων, εισαγγελέας του στρατοδικείου έχει αρμοδιότητες αντίστοιχες με εκείνες του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και του δημοσίου κατηγορού και ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, με εκείνες του εισαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου κατά περίπτωση. Προκαταρκτική εξέταση μπορούν να αναθέτουν στα πρόσωπα της παρ.1 του επόμενου άρθρου.

2. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ή επί λιμενικών ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, έχει το δικαίωμα να παραγγέλλει την ποινική δίωξη κάθε αξιόποινης πράξης.

Άρθρο 201

Προανάκριση

1. Προανάκριση για τα εγκλήματα αρμοδιότητας των στρατοδικείων ενεργούν αξιωματικοί με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα του στρατοδικείου, ο οποίος κατ'εξαίρεση μπορεί να αναθέτει την ενέργεια προανάκρισης και σε γενικό ή ειδικό προανακριτικό υπάλληλο (άρθρα 33 και 34 ΚΠΔ), εκτός από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες.

2. Οι προανακριτικοί υπάλληλοι της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι διοικητές σωμάτων με διοικητική αυτοτέλεια ή οι αξιωματικοί τους οποίους αυτοί ορίζουν, ενεργούν προανάκριση, χωρίς παραγγελία του εισαγγελέα, για τα εγκλήματα που διαπράττουν οι στρατιωτικοί :

α) Αν είναι αυτόφωρα.

β) Αν από την αναβολή υπάρχει κίνδυνος να ματαιωθεί η δυσχερανθεί η βεβαίωση του εγκλήματος ή η ανακάλυψη του δράστη ή η αποκατάσταση της βλάβης.

Στις περιπτώσεις αυτές ειδοποιούν με το ταχύτερο δυνατό μέσο τον αρμόδιο εισαγγελέα του στρατοδικείου και ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές και οδηγίες του. Ο συλλαμβανόμενος για αυτόφωρο έγκλημα αποστέλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα του στρατοδικείου χωρίς αναβολή και πάντως μέσα στις προθεσμίες που ορίζει το Σύνταγμα, μαζί με τη σχετική δικογραφία.

3. Η προανάκριση και η ανάκριση γίνεται με την παρουσία γραμματέα. Ως γραμματέας μπορεί να χρησιμοποιηθεί δικαστικός γραμματέας ή άλλος στρατιωτικός ή υπάλληλος της στρατιωτικής υπηρεσίας και σε περίπτωση που αυτοί δεν υπάρχουν, ενήλικος ιδιώτης κατάλληλος κατά την κρίση του ανακριτή.

Άρθρο 202

Σύλληψη ή προσωρινή κράτηση στρατιωτικού

Σε περίπτωση σύλληψης ή προσωρινής κράτησης στρατιωτικού που είναι σε ενέργεια, ειδοποιείται αμέσως από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή στρατοδικείου ή από την ανακριτική αρχή, η υπηρεσία όπου υπηρετεί ή το αρμόδιο γενικό επιτελείο ή η πλησιέστερη στρατιωτική αρχή.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 203

Ποια επιτρέπονται

Κατά των βουλευμάτων των συμβουλίων και των αποφάσεων των στρατιωτικών δικαστηρίων, επιτρέπονται τα ένδικα μέσα της έφεσης, της αίτησης αναθεώρησης και της αίτησης αναίρεσης.

Άρθρο 204

Κατά βουλευμάτων

1. Κατά των βουλευμάτων του δικαστικού συμβουλίου του στρατοδικείου επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τις διατάξεις του ΚΠΔ, στα πρόσωπα και με τις προϋποθέσεις που ορίζονται σ' αυτόν. Στις περιπτώσεις του άρθρου 484 παρ.1 στοιχ.α', γ', δ' και ζ' ΚΠΔ, εκτός από την περίπτωση που το συμβούλιο αποφάνθηκε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του, αντί του ένδικου μέσου της αναίρεσης, επιτρέπεται η αίτηση αναθεώρησης.

2. Κατά των βουλευμάτων του δικαστικού συμβουλίου του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εκτός από αυτά που αποφαίνονται επί αιτήσεων αναθεώρησης, επιτρέπεται αναίρεση, κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ.

Έφεση κατ'αποφάσεων

Άρθρο 205

Έφεση κατά αθωωτικής απόφασης στρατοδικείου μπορούν να ασκήσουν ο κατηγορούμενος και ο πολιτικώς ενάγων, μηνυτής ή εγκαλών, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 486 παρ.1 περ.α' και β' ΚΠΔ αντίστοιχα, καθώς και ο εισαγγελέας κατά των αποφάσεων του στρατοδικείου όπου ασκεί τα καθήκοντά του.

Άρθρο 206

1. Ο καταδικασμένος και ο εισαγγελέας μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά των αποφάσεων :

α) Του τριμελούς στρατοδικείου υπό τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α' του άρθρου 489 παρ.1 ΚΠΔ, αν πρόκειται για πταίσμα και της περίπτωσης β', αν πρόκειται για πλημμέλημα ή αν επιβλήθηκε πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία τουλάχιστον ενός μηνός.

β) Του πενταμελούς στρατοδικείου αν ο κατηγορούμενος καταδικάσθηκε για κακούργημα, υπό τις προϋποθέσεις δε της περίπτωσης γ' του άρθρου 489 παρ.1 ΚΠΔ, αν καταδικάσθηκε για πλημμέλημα.

γ) Οποιοδήποτε στρατοδικείου που επέβαλε την ποινή της έκπτωσης ή οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται στέρση βαθμού ή στέρση πολιτικών δικαιωμάτων ή την έκτιση άλλης ποινής που είχε ανασταλεί και υπερέβαινε τους τρεις μήνες ή συνεπαγόταν τις παραπάνω στερήσεις.

2. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να ασκήσει έφεση κατά καταδικαστικής απόφασης, όπως ορίζει το άρθρο 488 ΚΠΔ και ειδικότερα τα στοιχεία α' και β', όταν πρόκειται για απόφαση του τριμελούς στρατοδικείου που αφορά πταίσμα ή πλημμέλημα, αντίστοιχα και όπως ορίζει το στοιχείο γ', όταν πρόκειται για απόφαση του πενταμελούς στρατοδικείου.

Άρθρο 207

1. Ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου μπορεί να εκκαλεί μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από τη δημοσίευσή τους, κάθε απόφαση του στρατοδικείου είτε υπέρ είτε κατά του κατηγορουμένου.

2. Η προθεσμία της αντέφεσης που προβλέπεται στο άρθρο 494 ΚΠΔ είναι για τον εισαγγελέα του στρατοδικείου δέκα ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας που δίνεται στον κατηγορούμενο για να ασκήσει έφεση. Οι λοιποί δικαιούμενοι μπορούν να ασκήσουν αντέφεση μέχρι τη δικάσιμο της κύριας έφεσης, ακόμη και στο ακροατήριο, πριν όμως αρχίσει η συζήτηση, με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

Αίτηση αναθεώρησης κατ'αποφάσεων

Άρθρο 208

Αίτηση αναθεώρησης κατ'αποφάσεων του στρατοδικείου επιτρέπεται στις περιπτώσεις και στα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα αναίρεσης κατά τα άρθρα 504 έως 506 ΚΠΔ, στην έκταση που μπορούν να εφαρμοσθούν

στη διαδικασία ενώπιον των στρατοδικείων, καθώς και όταν το στρατοδικείο κηρύσσεται αναρμόδιο λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας των στρατιωτικών δικαστηρίων.

Άρθρο 209

Οι λόγοι αναίρεσης του άρθρου 510 παρ.1 περ. Α΄, Β΄, Γ΄, ΣΤ΄, Ζ΄, Η΄ και Θ΄ στοιχ.β΄ έως και στ΄ ΚΠΔ αποτελούν λόγους αναθεώρησης των αποφάσεων του στρατοδικείου.

Άρθρο 210

Οι διατάξεις του ΚΠΔ που αναφέρονται στην αναίρεση εφαρμόζονται ανάλογα και όταν πρόκειται για αναθεώρηση. Το Αναθεωρητικό Δικαστήριο και ο Εισαγγελέας του ενεργούν κατά περίπτωση όπως ο Άρειος Πάγος και ο Εισαγγελέας του όταν πρόκειται για αναίρεση.

Αίτηση αναίρεσης κατ' αποφάσεων

Άρθρο 211

Αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ στα πρόσωπα και με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται σ' αυτόν :

α) Κατά των αποφάσεων του στρατοδικείου, αλλά μόνο για τους λόγους του άρθρου 510 παρ.1 ΚΠΔ που δεν συνιστούν λόγους αναθεώρησης.

β) Κατά των αποφάσεων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εκτός από αυτές που αποφαίνονται επί αιτήσεων αναθεώρησης.

Άρθρο 212

1. Η προθεσμία ασκήσεως των αιτήσεων αναθεώρησης και αναίρεσης είναι είκοσι ημέρες, αρχίζει δε από την καταχώρηση των στοιχείων της απόφασης καθαρογραμμένης σε ειδικό βιβλίο καθαρογραφής αποφάσεων που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου.

2. Η προθεσμία της αίτησης αναίρεσης αρχίζει μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας της αίτησης αναθεώρησης. Αν ασκήθηκε αναθεώρηση, η προθεσμία αναίρεσης αρχίζει από την απόρριψή της εφόσον ο διάδικος ήταν παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, αλλιώς από την επίδοση της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση αναθεώρησης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης του βιβλίου καθαρογραφής αποφάσεων.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 213

Εφαρμογή κώδικα ποινικής δικονομίας

1. Οι διατάξεις του ΚΠΔ και οι λοιπές διατάξεις που εφαρμόζονται στις διαδικασίες ενώπιον των κοινών ποινικών δικαστηρίων και αρχών, εφαρμόζονται και στις διαδικασίες ενώπιον των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων και αρχών, εκτός αν ο κώδικας αυτός ή άλλος ειδικός νόμος ορίζουν διαφορετικά.

2. Για την εφαρμογή των άρθρων 531 και 532 ΚΠΔ είναι αρμόδια τα κοινά ποινικά δικαστήρια και όταν η καταδίκη επιβλήθηκε από στρατιωτικά δικαστήρια.

3. Εφόσον ο καταδικασμένος στρατιωτικός κρατείται στις στρατιωτικές φυλακές, η αναβολή ή διακοπή εκτέλεσης της ποινής κατ' άρθρο 559 στοιχ. β΄, γ΄ και δ΄ ΚΠΔ διατάσσεται από τα αντίστοιχα στρατιωτικά δικαστήρια ή αρχές.

4. Οι επιδόσεις σε στρατιωτικό, πέραν του τρόπου που περιγράφεται στο άρθρο 157 ΚΠΔ, γίνονται και διαμέσου του αμέσως προϊσταμένου του.

Άρθρο 214

Αντιστοιχία όρων

Για την εφαρμογή του Κώδικα αυτού, όπου στον ΚΠΔ ή σε άλλες δικονομικές διατάξεις αναφέρεται :

α) Υπουργός Δικαιοσύνης, νοείται ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας.

β) Δικαστήριο, εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ανακριτής και συμβούλιο πλημμελειοδικών, νοούνται το στρατιωτικό δικαστήριο, ο εισαγγελέας στρατοδικείου, ο ανακριτής και το συμβούλιο του στρατοδικείου αντίστοιχα.

γ) Μονομελές πλημμελειοδικείο η πταισματοδικείο και δημόσιος κατηγορος, νοούνται το τριμελές στρατοδικείο και ο εισαγγελέας στρατοδικείου αντίστοιχα.

δ) Τριμελές πλημμελειοδικείο, νοείται το πενταμελές στρατοδικείο.

ε) Εισαγγελέας εφετών, εφετείο και συμβούλιο εφετών, νοούνται ο εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, το Αναθεωρητικό Δικαστήριο και το συμβούλιο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου αντίστοιχα.

Άρθρο 215

Συνήγορος κατηγορουμένου

Στα κακουργήματα, αν ο κατηγορούμενος δεν έχει ως συνήγορο δικηγόρο της επιλογής του, το δικαστήριο διορίζει υποχρεωτικά ως συνήγορο δικηγόρο από τον πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Ο κατηγορούμενος δικαιούται οποτεδήποτε να αρνηθεί την υπεράσπισή του από το δικηγόρο που του διόρισε το δικαστήριο και να δηλώσει ότι θα υπερασπίσει ο ίδιος τον εαυτό του.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Άρθρο 216

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού μπορεί να ορισθεί ότι σε πολεμική περίοδο εφαρμόζονται στα στρατιωτικά δικαστήρια τα άρθρα 217 έως 228, κατά παρέκκλιση των γενικών διατάξεων.

Άρθρο 217

Ως έδρα στρατοδικείου μπορεί να ορισθεί η έδρα σώματος στρατού ή μεραρχίας ή μονάδας που ενεργεί μεμονωμένα ή ανεξάρτητα, ή στόλου ή μοίρας ή ναυτικής διοίκησης ή αεροπορικής διοίκησης ή αεροπορικής βάσης ή πτέρυγας.

Άρθρο 218

1. Ως πρόεδροι, στρατιωτικοί δικαστές, εισαγγελείς, αντεισαγγελείς και ανακριτές των στρατιωτικών δικαστηρίων σε πολεμική περίοδο, τοποθετούνται δικαστικοί λειτουργοί από το μόνιμο ή έφεδρο προσωπικό του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων. Ως γραμματείς τοποθετούνται δικαστικοί γραμματείς του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων.

2. Για την τοποθέτηση στρατιωτικών δικαστών στα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 171. Ως πρόεδροι όμως και εισαγγελείς μπορούν να τοποθετηθούν και στρατιωτικοί δικαστές Γ΄.

3. Οπλίτες γραφείς τοποθετούνται κατά προτίμηση υπάλληλοι της στρατιωτικής δικαιοσύνης ή της γραμματείας των δικαστηρίων που έχουν στρατευθεί.

Άρθρο 219

Σύνθεση

Τα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο δικάζουν πάντοτε με πενταμελή σύνθεση. Ο πρόεδρος και οι στρατοδίκες σε περίπτωση ανάγκης μπορεί να έχουν βαθμό κατώτερο αυτού που προβλέπεται για τη σύνθεση των στρατοδικείων σε ειρηνική περίοδο, όχι όμως κατώτερο από το βαθμό του κατηγορουμένου. Το γραμματέα όταν κωλύεται ή δεν υπάρχει, αναπληρώνει, με παραγγελία του προέδρου, οπλίτης της παραγράφου 3 του άρθρου 218.

Άρθρο 220

Αν κατηγορείται ανώτατος αξιωματικός που διοίκησε στρατιωτικό σώμα, στόλο ή μοίρα, αεροπορική διοίκηση, βάση ή πτέρυγα, ναυτική ή αεροπορική περιοχή ή περιφέρεια, για πράξη που τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της διοίκησής του, δεν μπορούν να ορισθούν ως στρατοδίκες αξιωματικοί που υπηρέτησαν υπό τις διαταγές του κατά τη χρονική αυτή περίοδο και ήταν, κατά την ίδια περίοδο, ανώτατοι αξιωματικοί.

Αρμοδιότητα

Άρθρο 221

1. Στην αρμοδιότητα των στρατοδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται :
  - α) Εφόσον λειτουργούν σε μεραρχία ή άλλη ανεξάρτητη μονάδα ή μονάδα που ενεργεί μεμονωμένα, τα πρόσωπα που ανήκουν στη μεραρχία ή τη μονάδα αυτή.
  - β) Εφόσον λειτουργούν σε σώμα στρατού, αυτοί που ανήκουν στο σώμα και δεν υπάγονται σε μεραρχιακό ή άλλο στρατοδικείο.
2. Στην αρμοδιότητα των ναυτοδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται :
  - α) Εφόσον λειτουργούν σε μοίρα ή ναυτική διοίκηση, τα πρόσωπα που ανήκουν σ'αυτές.
  - β) Εφόσον λειτουργούν σε στόλο, τα πρόσωπα που ανήκουν σ'αυτόν, αλλά δεν υπάγονται σε ναυτοδικείο μοίρας ή ναυτικής διοίκησης.
3. Στην αρμοδιότητα των αεροδικείων σε πολεμική περίοδο υπάγονται :
  - α) Εφόσον λειτουργούν σε αεροπορική βάση ή πτέρυγα τα πρόσωπα που ανήκουν σ'αυτές.
  - β) Εφόσον λειτουργούν σε αεροπορική διοίκηση, τα πρόσωπα που ανήκουν σ'αυτήν, αλλά δεν υπάγονται σε αεροδικείο βάσης ή πτέρυγας.

Άρθρο 222

Με διαταγή του Υπουργού μπορεί να υπαχθούν στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων σε πολεμική περίοδο, στρατιωτικές μονάδες ή τμήματα ή σχηματισμοί ή υπηρεσίες του ίδιου κλάδου των ενόπλων δυνάμεων, που δεν υπάγονται σ' αυτά, αλλά βρίσκονται στο χώρο επιχειρησιακής ευθύνης της μονάδας όπου λειτουργεί το στρατιωτικό δικαστήριο.

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ**

Άρθρο 223

Εφόσον προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις, η κύρια ανάκριση περατώνεται με απ'ευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, εάν συμφωνεί και ο Ανακριτής. Κατά της απ'ευθείας κλήσης δεν χωρεί προσφυγή.

Άρθρο 224

1. Η εισαγωγή στο ακροατήριο μπορεί, αν έχει ληφθεί απολογία του κατηγορουμένου, να γίνει και χωρίς άλλες ανακριτικές πράξεις, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα και χωρίς κυρία ανάκριση εφόσον πρόκειται για κακούργημα. Απολογία δεν απαιτείται αν ο κατηγορούμενος φυγοδικεί ή είναι άγνωστος διαμονής. Το κλητήριο θέσπισμα και ο κατάλογος των μαρτύρων κοινοποιούνται σαρανταοκτώ ώρες τουλάχιστον πριν από τη δικάσιμο. Στα αυτόφωρα εγκλήματα επιτρέπεται η άμεση εισαγωγή στο ακροατήριο και αφού τα παραπάνω έγγραφα κοινοποιηθούν σ' αυτόν εικοσιτέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Η αναβολή της συζήτησης είναι πάντοτε δυνατή. Αν υπάρχει ανάγκη, επιτρέπεται και η άμεση βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων, με εντολή του εισαγγελέα και χωρίς προηγούμενη κλήτευσή τους.

2. Αν υπάρχουν συμμετοχοί ή συναφή εγκλήματα, μπορεί ο εισαγγελέας του στρατοδικείου και στην περίπτωση ακόμη που λόγω της συνάφειας ή συμμετοχής είναι αρμόδια τα κοινά δικαστήρια, να παραπέμψει στο ακροατήριο του κατηγορουμένους στρατιωτικούς ή ορισμένους μόνο απ'αυτούς ή ορισμένα μόνο από τα εγκλήματά τους, εφόσον ο χωρισμός, κατά την κρίση του, δεν προκαλεί βλάβη. Επίσης το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του, να διατάξει το χωρισμό της δίκης ως προς ορισμένους από τους κατηγορουμένους ή για ορισμένα από τα εγκλήματά τους.

3. Με αιτιολογημένη διαταγή του προέδρου του δικαστηρίου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, συγχρόνως με την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος ή μετά απ'αυτήν. Μπορεί όμως ο πρόεδρος ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου ή και αυτεπαγγέλτως και μετά από πρόταση του εισαγγελέα, να ανακαλέσει τη διαταγή ή να διατάξει την προσωρινή απόλυση του κατηγορουμένου.

4. Κατά του κλητηρίου θεσπίσματος δεν επιτρέπεται προσφυγή.

5. Το δικαστήριο συνεδριάζει σε οποιοδήποτε τόπο και χρόνο, ακόμη και στο ύπαιθρο, ύστερα από απόφαση του προέδρου.

Άρθρο 225

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν την πολιτική αγωγή δεν έχουν εφαρμογή στα στρατιωτικά δικαστήρια σε πολεμική περίοδο.

Άρθρο 226

1. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να παρίσταται με συνήγορο δικηγόρο. Αν ο δικηγόρος του δεν εμφανισθεί κατά την ώρα της δίκης, δικαιούται να διορίσει ως συνήγορό του στρατιωτικό της επιλογής του, ο οποίος οφείλει να αποδεχθεί το διορισμό αν βρίσκεται στην έδρα του δικαστηρίου και δεν κωλύεται για υπηρεσιακούς λόγους. Ο κατηγορούμενος δικαιούται επίσης να ορίσει ως συνήγορό του συγγενή ή φίλο του.

2. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει ορίσει συνήγορο κατά την προηγούμενη παράγραφο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει υποχρεωτικά ως συνήγορο δικηγόρο από αυτούς που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου ή, αν δεν υπάρχουν δικηγόροι, στρατιωτικό, κατά προτίμηση δικηγόρο ή πτυχιούχο νομικής.

Άρθρο 227

1. Κατά των βουλευμάτων δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού, μπορεί να απαγορευθεί η περιορισθεί η άσκηση ενδίκων μέσων κατ'αποφάσεων, εκτός αν επιβάλλεται η ποινή του θανάτου ή της ισόβιας κάθειρξης.

Άρθρο 228

1. Σε πολεμική περίοδο, εφόσον οι ανάγκες των στρατιωτικών επιχειρήσεων το επιβάλλουν, ο Υπουργός με αιτιολογημένη απόφασή του, μπορεί να αναβάλλει ή να διακόψει την εκτέλεση κάθε ποινής που έχει επιβληθεί από στρατιωτικό δικαστήριο, ακόμη και αν πρόκειται για την ποινή του θανάτου. Η αναβολή ή η διακοπή της εκτέλεσης παύει να ισχύει αυτοδικαίως όταν λήξει η πολεμική περίοδος. Αν αναβάλλεται εκτέλεση θανατικής ποινής, αποφασίζεται συγχρόνως και αν ο κατάδικος θα μείνει ελεύθερος.

2. Την άρση της αναβολής ή διακοπής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, μπορεί να διατάξει ο Υπουργός, αν αποδειχθεί ότι αυτός για τον οποίο χορηγήθηκε δεν ήταν άξιος της αναβολής ή διακοπής ή όταν εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε. Στην περίπτωση αυτή εκτελείται η απόφαση.

3. Αν διαταχθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, αναβολή ή διακοπή εκτέλεσης της ποινής, αναβάλλονται και οι συνέπειες που προκύπτουν από την καταδίκη αυτή ή εξαιτίας αυτής από άλλες προηγούμενες καταδίκες.

4. Η προθεσμία της παραγραφής των ποινών που η εκτέλεσή τους αναβλήθηκε ή διακόπηκε αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η αναβολή ή η διακοπή αυτή.

5. Η πράξη αναβολής ή διακοπής της ποινής, καθώς και η άρση τους, σημειώνεται σε ειδικό βιβλίο και κοινοποιείται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, με επιμέλεια του οποίου γίνεται μνεία της στο περιθώριο της καταδικαστικής απόφασης.

ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 229

Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η έναρξη ισχύος του Κώδικα αυτού μπορεί να ανασταλεί με απόφαση του Υπουργού για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μηνών σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη αρχίσει να ισχύει ο νόμος που προβλέπει το άρθρο 96 παρ.5 εδ.γ' του Συντάγματος.

Άρθρο 230

Από την ημέρα που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας αυτός καταργούνται ο AN 2803/1941 «περί Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος», ο AN 2840/1941 «περί εισαγωγικού νόμου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος», εκτός από το άρθρο 1 παρ.2, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του Κώδικα αυτού ή αφορά θέμα που ρυθμίζεται απ' αυτόν.

Άρθρο 231

Από την ημερομηνία που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας αυτός, οι παραπομπές σε άρθρα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που καταργείται θεωρείται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα αυτού.

Άρθρο 232

1. Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους. Το παραδεκτό των ενδίκων μέσων κρίνεται από το χρόνο δημοσίευσης της απόφασης. Αιτήσεις αναθεώρησης κατά αποφάσεων, οι οποίες αφορούν υποθέσεις που δεν ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την άσκηση των αιτήσεων αυτών.

2. Οι προθεσμίες του καταργούμενου Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, των οποίων η παρέλευση οδηγεί σε अपαράδεκτο ή σε αποκλεισμό από δικαίωμα, αν εκπνέουν μέσα σε δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του κώδικα αυτού, παρατείνονται για δεκαπέντε ημέρες.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Κώδικα που κυρώνεται με αυτόν, όπως ορίζεται στο άρθρο 229 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ.ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΕΜ.ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Γ.ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 1995

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ.ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ